

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Київський національний університет імені Тараса Шевченка
Навчально-науковий інститут філології
Кафедра германської філології та перекладу

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОЦІНКА ЯКОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ
(НА ПРИКЛАДІ МНОЖИННИХ ПЕРЕКЛАДІВ З НІМЕЦЬКОЇ УКРАЇНСЬКОЮ
МОВОЮ)**

*Спеціальність 035.043 Філологія (германські мови та літератури (переклад включно),
перша - німецька)*

*Кваліфікаційна робота освітнього рівня «магістр»
студентки II курсу магістратури,
Мельничук Анни Василівни
науковий керівник: д. філол. н., проф. Дорофєєва М.С.
рецензент:
ас. Супрун Тетяна Вікторівна*

«Допущено до захисту»
Протокол засідання кафедри
Протокол №___ від
Завідувач кафедри (підпис)

КИЇВ-2023

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ I. ТЕОРЕТИЧНА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОЦІНКИ ЯКОСТІ ПЕРЕКЛАДІВ.....	7
1. 1. Поняття якості перекладу.....	7
1. 2. Загальні критерії оцінки якості перекладу.....	8
1. 3. Критерії оцінки якості перекладу технічних текстів.....	12
1. 4. Стандарти якості перекладу та технічних текстів.....	17
1. 5. Мета перекладу.....	20
1. 6. Проблеми перекладу технічних текстів.....	22
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I.....	28
РОЗДІЛ II. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТА ОЦІНКИ ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ НА МАТЕРІАЛІ МНОЖИННИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПЕРЕКЛАДІВ.....	30
2. 1. Схеми оцінки якості перекладів.....	30
2. 2. Оцінювання перекладів, здійснених студентами	33
2. 2. 1. Аналіз перекладів першого фрагменту тексту.....	34
2. 2. 2. Аналіз перекладів другого фрагменту тексту.....	43
2. 3. Підходи до подолання труднощів перекладу технічних текстів..	53
2. 4. Перекладацькі трансформації.....	56
2. 5. Інструменти забезпечення та оцінки якості перекладу.....	63
ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II.....	67
ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ.....	71
СПИСОК ДЖЕРЕЛ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	76
ДОДАТОК.....	87

ВСТУП

У сучасному світі наука та техніка стають дедалі важливішими та продовжують розвиватися кожного дня. Безперервний розвиток техніки, розроблення безлічі нових винаходів та поширення нових приладів та технологій по всьому світу спричиняють написання надзвичайно великої кількості технічних текстів, багато з яких потребують перекладів. З огляду на це, забезпечення якісного перекладу текстів технічних галузей є надзвичайно важливим. Такі тексти часто містять важливу інформацію, яку необхідно якомога точніше та якісніше передати під час перекладу, аби, наприклад, забезпечити правильне використання приладів та запобігти проблемам при їхньому використанні.

Саме тому надзвичайно важливим є визначення основних вимог до якості та критеріїв якості перекладу такого типу текстів. Також необхідно встановити проблеми, які можуть виникати під час здійснення такого перекладу, та способи їх уникнення. Усе це може сприяти підвищенню якості перекладу таких текстів.

Актуальність дослідження полягає у необхідності визначення вимог до перекладу технічних текстів з метою забезпечення високоякісних перекладів та уникнення соціальних і практичних наслідків помилок у таких перекладах.

Об'єктом дослідження є німецькомовний оригінал, офіційний переклад-еталон і множинні переклади технічного тексту з німецької українською мовою.

Предметом дослідження є критерії оцінки якості перекладів технічних текстів з німецької українською мовою, а також типові труднощі, що можуть виникати під час такого перекладу.

Метою дослідження є встановлення критеріїв забезпечення й оцінки якості перекладів, основних проблем, що можуть виникати при перекладі технічних текстів та шляхів їхнього вирішення.

Поставлена мета передбачає вирішення таких **завдань**:

1. Дати визначення поняття «якість перекладу»;
2. Встановити критерії оцінки якості перекладу технічних текстів;
3. Визначити, як мета перекладу впливає на процес перекладу та підхід до оцінювання його результату;
4. Розглянути стандарти, що містять вимоги до перекладу та оформлення технічних текстів;
5. Встановити основні труднощі, що можуть поставати перед перекладачем під час перекладу технічних текстів та шляхи їх уникнення;
6. Розглянути схеми оцінювання якості перекладу, запропоновані різними вченими;
7. Оцінити та порівняти множинні переклади технічних текстів з огляду на помилки укладачів і перекладачів;
8. Визначити основні інструменти, які перекладачі можуть використовувати для оцінювання якості своїх перекладів та усунення у них помилок.

Матеріалом дослідження стали уривки із німецькомовного оригіналу та офіційного перекладу українською мовою інструкції з використання смартфона General Mobile 8d, а також україномовні переклади, виконані студентами Навчально-наукового інституту філології Київського національного університету імені Тараса Шевченка.

Теоретичною основою цієї роботи послужили праці таких науковців як К. Аренд [44], Ф. Гайдріх [51], С. Коліна [46], М. Вільямс [74, 75], О. Білоус [2], В. Карабан [13], Т. Кияк [14, 15], М. Кур'янова [22].

До **методів**, що використовувались у цій роботі, входять теоретичні: аналіз, узагальнення, дедукція для визначення критеріїв оцінки якості перекладів; моделювання для побудови схеми оцінки якості перекладів, а також емпіричні: порівняльно-перекладацький аналіз оригіналу і множинних перекладів та оцінювання даних дослідження.

Наукова новизна нашої роботи полягає у визначенні нами найкращих моделей для оцінювання якості перекладів та встановленні основних проблем, що виникають при перекладі технічних текстів з німецької українською мовою. Крім того, нами було виявлено основні шляхи їхнього уникнення та подолання.

Практична цінність роботи полягає в тому, що результати нашого дослідження можуть бути використані при оцінюванні та редагуванні перекладів технічних текстів у майбутньому. Наше дослідження може допомогти перекладачам та редакторам перекладів визначити основні аспекти, яким потрібно приділяти більше уваги у процесі перекладу технічних текстів. Як наслідок, вони зможуть уникнути припускання помилок, які найчастіше трапляються у такому типі текстів.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, двох розділів, висновків до кожного з розділів, загальних висновків, списку використаної літератури, додатку.

У першому розділі розглядається поняття якості перекладу, критерії оцінки якості перекладу технічних текстів, стандарти якості перекладів загалом та перекладу технічних текстів зокрема, мета перекладу та проблеми перекладу технічних текстів.

У другому розділі розглядаються схеми оцінювання перекладів, на їхній основі проводиться аналіз множинних перекладів, розглядаються підходи та інструменти для подолання труднощів перекладу.

У висновках аналізуються отримані результати й підводяться підсумки дослідження. У додатках представлено тексти перекладів, проаналізованих під час дослідження. Загальний обсяг роботи складає 115 сторінок; список літератури містить 105 позицій.

РОЗДІЛ І.

ТЕОРЕТИЧНА СКЛАДОВА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ТА ОЦІНКИ ЯКОСТІ ПЕРЕКЛАДІВ

1.1. Поняття якості перекладу

Для того, аби встановити теоретичну основу оцінки якості перекладу, необхідно передусім визначити, що саме вважається якісним перекладом. Так, ДСТУ ISO 9000:2015 визначає якість за «здатністю продукції та послуг організації задовольняти замовників, а також за передбаченим і непередбаченим впливом на відповідні зацікавлені сторони. Якість продукції та послуг охоплює не тільки їхні передбачені функції та характеристики, але також їхні сприймані цінність і користь для замовника» [9, с. 2]. Міжнародний стандарт ISO 9000:2015 визначає якість як «міру того, наскільки сукупність притаманних об'єкту характеристик задовольняє вимоги» (*тут і далі переклад наш. – А. М.*) [цит. за 100]. Асоціація перекладачів України у своєму «Стандарті професії» визначила якісний переклад як такий, який не містить граматичних, пунктуаційних та орфографічних помилок, відповідає вимогам замовника та змісту, смислу і оформленню оригінального тексту, а також дотримується одноманітності термінів, найменувань, умовних позначень, скорочень та символів [79].

Дискусії про «якість» перекладу в перекладознавстві тривалий час зосереджувалися на еквівалентності, що у своїй найдавнішій і найпростішій формі перегукувалася з адекватністю: «якісний» переклад розглядався як оптимальний компроміс між збереженням смислу та правильністю мови перекладу. Сучасні перекладознавчі дослідження відмовилися від одновимірних поглядів на співвідношення між вихідним і цільовим текстом і стверджують, що залежно від комунікативного контексту, в якому і для якого створюється переклад, це співвідношення може значно варіюватися [59, с. 48-49].

На думку Зіґрід Купш-Лозерайт, стверджувати про якість перекладу можна лише в контексті «ситуативно та інтерактивно релевантної констеляції культурного контакту, а також взаємозалежності між вихідним текстом, перекладацьким завданням та відповідністю функції, тобто вдоволенням перекладом потреб одержувача». Оскільки текст перекладу не може бути повністю еквівалентним тексту оригіналу, а переклад має бути націлений на конкретну ситуацію, мету та аудиторію, оцінка якості перекладу має бути так само спрямованою на конкретну ситуацію, конкретну мету та конкретну аудиторію [56].

1.2. Загальні критерії оцінки якості перекладу

Питання визначення основних критеріїв для оцінювання якості перекладу порушували вже багато перекладознавців (див., напр., [55], [56], [72]). Проте воно виявилось достатньо складним, адже визначені вченими критерії часто видаються дуже суб'єктивними та абстрактними, а думки, щодо того, що є якісним перекладом, різняться [68, р. 197]. Тим не менш, загальноприйнятими є декілька критеріїв та моделей, які можна використати, щоб оцінити, наскільки вдалим та якісним є переклад.

До загальних критеріїв оцінювання якості перекладу відносять повноцінність та точність перекладу. Іще одним критерієм є зрозумілість перекладу. Цей критерій включає також такі аспекти, як гарне володіння перекладача стилем, обізнаність із темою тексту та готовність вдаватися до вільного перекладу певних частин тексту, аби якомога краще його передати [44, с. 31-34].

Крім того, виділяють критерії, що визначають чи є текст адекватним, а саме: точність, стислість, ясність та літературність. Під точністю мають на увазі перенесення у переклад усіх думок, висловлених оригінальним автором, а також відтінків та нюансів висловлювання. Стислість передбачає те, що перекладач не занадто багатослівний, а ясність – те, що стислість не

перешкоджатиме легкості розуміння тексту. Літературність характеризують як відповідність тексту нормам літературної мови перекладу [10, с. 167-168].

Виділяють також критерії оцінювання, які ґрунтуються на еквівалентності тексту перекладу до оригіналу. Так, наприклад, переклад та оригінал можуть порівнювати за реакцією читачів. Такий підхід не застосовується однаково до всіх типів текстів, адже не для всіх з них важлива реакція читача.

З іншого боку, на думку Катаріни Райс, переклад потрібно оцінювати за його відповідністю до типу та функції оригінального тексту [67]. Згідно з принципами об'єктивної та конструктивної критики перекладу, які встановила К. Райс, критика перекладу ніколи не повинна ґрунтуватися однобічно та виключно на версії тексту мовою перекладу [51, с. 173].

Пітер Ньюмарк також вважав, що при оцінюванні якості перекладу, його треба порівнювати з оригіналом. На його думку, елементи перекладу, які на перший погляд можуть здатись помилковими, при порівнянні з оригінальним текстом можна ідентифікувати як такі, що є консистентними до вихідного тексту [цит. за 77, pp. 45-46].

За підходом до оцінювання, розробленим Сонею Коліною, переклад оцінюють за його відповідністю до функції тексту, встановленої замовником, а також визначеної ним характеристики читачів [17, с. 62-65].

На думку розробника теорії скопосу Ганса Фермеєра, текст перекладу має задовольняти потреби замовника, а перекладач повинен адаптувати текст до потреб замовника, відповідно до визначених між ними домовленостей. Крістіане Норд на основі теорії скопосу додала, що текст можна вважати адекватним і еквівалентним якщо він задовольняє комунікативні потреби замовника або цільової аудиторії у сфері його фахової діяльності, незважаючи на втрати відповідності значень мовних

одиниць. На її думку, перекладач має усвідомлювати, що переклад може виконувати різні комунікативні функції, які можуть відрізнитись від функцій вихідного тексту [63].

За моделлю оцінки якості перекладу Юліани Гаус, тексти оригіналу та перекладу порівнюють за їхніми лінгвістично-ситуативними ознаками та визначають, наскільки переклад відповідає оригіналу за типом та функцією. На її думку, метою перекладу має бути досягнення функціональної еквівалентності між оригіналом та перекладом. Вона критикувала теорію скопосу через те, що та занадто зосереджується на важливості мети перекладу та норм мови перекладу, порівняно з оригінальним текстом [54, 55].

Юджин Найда вважає, що якісний переклад повинен задовольняти три критерії: забезпечувати загальну ефективність комунікативного процесу, бути свідомим мети перекладу, та викликати у читача перекладу реакцію, еквівалентну до тої, яку викликав і текст-оригінал [61].

Радегундіс Штольце класифікує три різні типи вимог до перекладу. Перший клас вимог, названий нею, — це «вимоги до якості, що впливають з практики». Вони не залежать від вихідного тексту та стосуються форматування, когерентності, термінології, типу та стилю тексту. У цьому класі вимог оцінюється лише текст перекладу. До другого класу належать так звані «динамічні вимоги, пов'язані з процесом перекладу». Під час процесу перекладу перекладач враховує, наприклад, ситуацію і тип тексту оригіналу, точну термінологію і домінуючі лексико-семантичні поля, цільову групу одержувачів, а також пов'язані з цим зміни в тексті. Нарешті, «аналітичні вимоги до якості», які в основному використовуються в дидактиці перекладу, стосуються перекладу у всіх його аспектах та у порівнянні з оригінальним текстом. Наприклад, вони включають порушення граматики та синтаксису мови перекладу, незрозумілі фрагменти тексту,

пропускання важливих частин тексту, брак когерентності, порушення особливостей типу або стилю тексту, лексичні помилки або навіть орфографічні помилки. З цієї класифікації стає зрозуміло, що «погляди на якість та її оцінку у викладачів перекладу, перекладачів і замовників дуже різняться» [72].

З. Купш-Лозерайт описала такі «загальні критерії оцінювання, які є дійсними для всіх галузей перекладу і вирішальними для якості перекладу» [цит. за 70, S. 61]:

- Функціональна точність: опис потреб замовника або адресата відповідно до перекладацького завдання. Це сприяє цілеспрямованому використанню мовних засобів.
- Очікування від тексту, пов'язані з культурою: цільовий текст повинен відповідати очікуванням читача щодо змісту і типу тексту; це приводить до утворення адекватної структури тексту з точки зору змісту і форми; однак готовність тексту до використання не повинна бути єдиним критерієм якості.
- Тип тексту та норми використання мови: тип тексту вказує, які подальші дії мають бути досягнуті за допомогою тексту; звичні мовні висловлювання та комунікативно доречні формули належать до особливостей типу тексту, яких слід дотримуватися (фразеологізми, прислів'я, номіналізації, активні чи пасивні форми тощо); розуміння типу тексту та попередні очікування читача слугують орієнтиром для інтерпретації тексту у контексті ситуації, а отже, і для його розуміння.
- Когерентність тексту може бути продемонстрована як семантична мережа в перекладі; когерентність тексту виявляється в «пов'язаному з дією, ситуативно адекватному оформленні тексту перекладу, розподілі інформації, нормах

використання мови в конкретному випадку або конкретній мовленнєвій ситуації» [80]. За допомогою когерентності тексту можна зробити зрозумілим навіть той зміст вихідного тексту, який є чужим для культури мови перекладу.

- Динаміка тексту, що проявляється у тема-рематичній структурі, розвитку теми, структурі аргументації, нашаруванні діалектів, а також у послідовності та зв'язках частин тексту.
- Зміна контексту: адаптація перекладу до цільової культури, яка стосується часу і місця перекладу, політичних, ідеологічних, релігійних та соціальних обставин, а також попереднього культурного досвіду одержувача. «Текст перекладу має знайти форми вираження, які контекстуально і ситуативно орієнтовані на інші цінності, історичний досвід, повсякденні практики, способи взаємодії, очікування від нормальності, прототипні уявлення, інші знання та інші інтереси, інші соціалізації, ніж у одержувача оригінального тексту» [80].
- Зрозумілість і можливість інтерпретації: використання паратекстів, пояснень, перефразувань для компенсації соціокультурних та літературних фонових знань, відсутніх в цільовій культурі.
- Залежність від цільового середовища та засобу масової інформації: відповідність умовам і особливостям мови перекладу щодо оформлення тексту, графіків тощо.
- Мовні особливості: орієнтиром є мовні форми вираження, необхідні в конкретній взаємодії [51, с. 176-179].

1.3. Критерії оцінки якості перекладу технічних текстів

Крім загальних критеріїв, перекладознавці виділяють також критерії оцінювання якості перекладу, які стосуються саме технічних текстів.

Технічні тексти є окремим видом науково-технічної літератури. До них відносять: наукові видання, стандарти, технічні паспорти, специфікації, інструкції з експлуатації машин і механізмів, комп'ютерних програм, хімічних речовин тощо. Технічні тексти можна охарактеризувати як документацію, що містить інформацію про технічний продукт та його використання, та має функцію передачі технічних знань. Тобто, такі тексти можуть слугувати як супроводжувальний документ для товару або як інформація для користувача [31, с. 136]. З огляду на це, характеристики технічних текстів відрізняються від ознак інших типів текстів та потребують окремих критеріїв оцінювання.

Перш за все, переклад технічних текстів має забезпечувати розуміння читачем того, що хотів сказати автор. Значні частини технічних текстів можуть бути зрозумілими, оскільки описують, наприклад, технічні характеристики машини. Тим не менш, деякі тексти або частини текстів можуть бути менш або зовсім не зрозумілими. У такому разі перекладач може звернутися до автора аби прояснити незрозумілі частини тексту. Якщо ж перекладач не має можливості зв'язатися із автором, то йому доведеться робити власні припущення щодо того, що автор мав на увазі або самостійно покращувати нелогічні частини тексту. Якщо ж перекладач має підозри, що багатозначність або нечіткість тексту – це навмисний вибір автора, наприклад, аби уникнути чіткого висловлення власної думки щодо певної теми, то найкращим підходом для перекладача буде перенесення таких властивостей оригіналу до тексту перекладу.

Іншим критерієм якості перекладу вважають те, чи помічає читач, що перед ним – переклад, а не оригінальний текст. Тобто якщо текст перекладу не виглядає штучним чи зі штучно створеними конструкціями, а зберігає комунікативну ефективність оригінального тексту, то це свідчить про високу якість перекладу. Цей критерій застосовують щодо тих текстів, які виконують у всіх мовах таку ж роль, як і оригінал.

Для деяких текстів єдиним критерієм якості перекладу є те, що переклад існує. Такий переклад повинен лише дозволити читачеві зрозуміти, про що йшлося у оригінальному тексті. У такому разі достатньо якісним може бути навіть машинний переклад.

Важливим критерієм оцінювання якості перекладу технічних текстів є правильність термінології, яка в ньому використовується. Для вдоволення цього критерію перекладач має гарно володіти темою тексту, користуватися довідковою літературою і, за потреби, дізнаватися більше про будову та функціонування машин і пристроїв, описаних у тексті.

Важливим аспектом при перекладі є збереження чи змінення одиниць вимірювання. Для фахівців скоріше за все це не становитиме проблеми, якщо при перекладі буде збережено оригінальні одиниці вимірювання, що не використовуються у країні мови перекладу. Проте, якщо переклад спрямований на нефахівців, то перекладачеві варто замінити одиниці вимірювання при перекладі для забезпечення повного розуміння тексту читачем [44, с. 31-34].

Брігітте Горн-Гельф пропонує для оцінювання технічних цільових текстів використовувати зовнішні фактори функціонування тексту. Важливими тут є екстралінгвістичні аспекти, які хотів донести читачу відправник, адекватна термінологія мови перекладу та формулювання, що відповідають стандартам мови, відповідність перекладу фоновим знанням одержувача та дотримання особливостей типу тексту мови перекладу.

Б. Горн-Гельф також ввела характеристики текстуальності, яким повинен відповідати кожен текст. До них вона віднесла когезію, когерентність, інтенціональність, прийнятність, інформативність, ситуативність та інтертекстуальність. Далі вона пов'язала ці характеристики текстуальності зі специфічними характеристиками, яким повинні відповідати спеціалізовані тексти [53]. Ознаки текстуальності, описані Б. Горн-Гельф, є

характерними, а отже, обов'язковими як для технічних текстів загалом, так і для технічних текстів певної галузі в цільовій культурі.

Згаданій вище когерентності потрібно досягати в галузевих текстах насамперед шляхом послідовного використання позначень. Текстуальність, характерна для інтенціональності, досягається шляхом правильного та зрозумілого викладу фактів. Зрозумілість технічного тексту завжди повинна бути пов'язана з рівнем професіоналізму (передбачуваного) одержувача тексту, а ступінь експліцитності, можливо, потрібно адаптувати. Якісний показник інтенціональності також включає функцію формування довіри, яка має на меті передати професіоналізм відправника одержувачу за допомогою професійного використання мови. Прийнятність професійного тексту досягається шляхом пристосування тексту до потреб одержувача. Такий текст не має містити занадто багато або занадто мало інформації. В рамках ситуативності переклад повинен давати можливість відправнику та одержувачу перекладу спілкуватися відповідно до ситуації. Інтертекстуальність, вільна від суперечностей, досягається шляхом забезпечення того, що технічний текст, який підлягає оцінюванню, вписується в інші тексти відповідного типу тексту мови перекладу.

При оцінюванні перекладів на основі вихідного тексту (яке, на думку Б. Горн-Гельф, є найменш сприятливим типом оцінювання якості) розглядається референційна (чітке і правильне представлення позамовних фактів), термінологічна (правильне і послідовне використання технічної лексики мови перекладу) і текстово-нормативна еквівалентність (особливості тексту мови перекладу) між вихідним і цільовим текстами [53].

Також важливим аспектом, на який під час роботи над технічними текстами має звернути увагу перекладач, є читабельність тексту. Читабельність оцінюється за якістю графічного та типографського оформлення, наприклад, типом шрифту, розміром шрифту, довжиною рядків

та міжрядковими інтервалами, міжслівним інтервалом та якістю друку тексту. Таким чином, читабельність залежить від макро- та мікротипографії тексту.

На зрозумілість тексту в основному впливають фактори, пов'язані зі змістом (наприклад, насиченість інформації, віддаленість змісту від повсякденного досвіду читача), візуальні фактори (наприклад, ілюстрації, типографія) та лінгвістичні фактори (наприклад, вибір слів, структура речень). Однак зрозумілість текстів не є суто іманентною властивістю тексту, яку можна визначити на основі об'єктивних характеристик (складність слів, довжина слів, довжина речень, складність речень тощо). Зрозумілість - це властивість, якої текст набуває лише в конкретній ситуації читання конкретним читачем (з різними пресупозиціями). Відповідно, поверхневі ознаки тексту спочатку не дають жодної інформації про фактичну зрозумілість тексту.

Дослідницька група Гамбурзького університету дійшла висновку, що для зрозумілості текстів є вирішальними чотири виміри: простота, структура/порядок, стислість/лаконічність і елементи зацікавлення читача [57]. Простота стосується вибору слів і структури речень.

Структура/порядок стосується, з одного боку, внутрішнього порядку тексту, а з іншого - зовнішньої структури. Внутрішній порядок передбачає, що речення мають бути логічно пов'язані між собою, а інформація має бути подана у логічному порядку. Зовнішня структура подається візуально, наприклад, за допомогою підзаголовків, приміток, пов'язаних між собою частин, та виділення важливих моментів, наприклад, шляхом їхнього підкреслення.

Стислість/лаконічність на противагу багатослівності означає, що довжина тексту має бути пропорційною меті передачі інформації. Цей вимір не слід розуміти так, що текст має бути максимально коротким і лаконічним,

щоб бути якомога більш зрозумілим; текст не повинен бути ані надто лаконічним, ані надто багатослівним. Текст стає занадто багатослівним, якщо він відходить від теми, містить непотрібні деталі, порожні фрази тощо.

Приклади, крилаті слова, жарти і т.д. можуть слугувати елементами зацікавлення читача. Вони повинні викликати у читача інтерес та бажання читати [51, с. 155-181].

На думку Норберта Грьобена, задля досягнення максимальної зрозумілості, слід використовувати короткі, загальновідомі, конкретні слова, а також логічно впорядковувати зміст тексту, наводити приклади та уникати заплутаних і надмірно довгих речень. Проте, також він вважає, що надмірне стилістичне спрощення перешкоджає розумінню [50, S. 177].

На думку Сюзанни Гьопферіх, змістово-стилістичної читабельності та візуальної розбірливості недостатньо, особливо у випадку текстів, орієнтованих на взаємодію між людиною та технологіями. Для зрозумілості тексту необхідні, перш за все, повнота і правильність змісту, відповідність тексту нормам за формою і змістом, можливість читати текст вибірково і чітко розмежування опису та вказівок [48].

1.4. Стандарти якості перекладу та оцінки технічних текстів

Крім критеріїв якості та вимог до перекладу, запропонованих вченими-перекладознавцями, існують різноманітні стандарти та моделі процесу оцінювання перекладу. Більшість з них складаються із схожих переліків елементів процесу оцінювання перекладу, які необхідні для досягнення якості перекладу. Наприклад, EN 15038 – стандарт якості, що діяв з 2006 до 2015 року - складався з таких вимог до процесу оцінювання перекладу:

1. Мінімальні вимоги до процесу оцінювання перекладу передбачають, що переклад має бути здійснений компетентним

перекладачем і текст перекладу має бути редагованим іншим настільки ж компетентним перекладачем;

2. Перекладач, редактор та потенційний рецензент мають відповідати певному рівню компетентності;
3. Стандарт якості перекладу має бути закріплений перекладацьким бюро у документах і перекладачі мають його дотримуватися;
4. Потрібно використовувати передовий досвід та найкращі технології і методології, що покращують якість перекладу [66, р. 342].

Крім того, існують також стандарти укладання технічних текстів різних типів, яких повинен дотримуватися перекладач при роботі над такими текстами. Наприклад, німецький стандарт з укладання інструкцій з експлуатації DIN EN 82079 передбачає такі критерії якості:

- послідовність вживання термінології;
- прості та короткі формулювання;
- кожна вказівка в окремому реченні;
- прямі формулювання в коротких реченнях;
- уникнення скорочень та аббревіатур;
- уникнення пасивного стану;
- уникнення номінального стилю;
- уникнення подвійного заперечення;
- уникнення слів або префіксів, які легко сплутати;
- використання стандартизованих знаків безпеки та графічних символів;
- дотримання принципів ергономіки для електронних засобів масової інформації;
- проведення над текстом процесу коректури.

У посібнику з технічної документації «Duden Ratgeber – Technische Dokumentation» перелічено численні аспекти, які сприяють створенню зрозумілої технічної документації [69]. Наприклад, він рекомендує підтримувати плавність тексту за допомогою використання легкого для читання шрифту і логічного структурування абзаців; вказівки слід ідентифікувати за допомогою нумерації, а попередження - за допомогою символів; одна і така сама інформація повинна завжди передаватися однаковою чином. Структура розділів технічної документації також повинна задовольняти потребу читача в добре структурованій інформації, яку можна сприймати вибірково. Конкретна інформація повинна слідувати за загальною, так наприклад, загальні функції слід пояснювати перед особливими.

Посібник також рекомендує засоби досягнення простоти, однозначності та одноманітності тексту. До них належать короткі речення без двозначних або складних граматичних конструкцій, чіткі інструкції в наказовому способі, а також послідовне використання та попереднє пояснення технічної лексики, аббревіатур тощо.

Настанова «Leitlinie Regelbasiertes Schreiben – Deutsch für die Technische Kommunikation» компанії «tekom» (Gesellschaft für Technische Kommunikation - tekom Deutschland e. V.) пропонує дуже детальний каталог правил; основна увага приділяється факторам зрозумілості, консистентності текстів, орієнтованості текстів на можливість бути перекладеними, а також можливості перевірки інформації, наданої в текстах [49]. Посібник зосереджується на таких аспектах:

1. правила написання тексту;
2. правила написання речень;
3. правила написання слів;
4. орфографія;

5. пунктуація;
6. письмо, орієнтоване на економію місця;
7. письмо, орієнтоване на переклад.

Настанова насамперед встановлює правила щодо структури документа: для кожного інформаційного продукту повинна існувати змістова стандартна структура, а зміст тексту повинен бути представлений у логічному порядку. Заголовки не повинні бути занадто довгими і складними.

Порядок речень повинен враховувати логічну послідовність тематики. Згідно з настановою, у більшості випадків слід уникати пасивних конструкцій. Крім того, рекомендується використовувати короткі речення без умовного способу та модальних дієслів.

Настанова дуже чітко зазначає, що в назвах не повинні використовуватися навскісні риси та такі знаки, як «плюс» і амперсанд (&). Крім того, вона надає вказівки щодо скорочень, використання чисел та уникнення, наприклад, анахронізмів, порожніх фраз і розмовних слів.

Крім того, в настанові надаються рекомендації щодо економії місця на папері та написання текстів, орієнтованих на переклад. Останні стосуються насамперед можливості їх опрацювання в програмах для перекладу [51, с. 151-166].

1.5. Мета перекладу

Для визначення більшості критеріїв оцінювання якості перекладу потрібно знати мету перекладу. Щоб встановити мету перекладу, потрібно знати, яку роль текст перекладу відіграватиме або для чого слугуватиме. Так, наприклад, служба перекладу Європейської комісії вимагає від кожного замовника якомога точніше визначати мету або кінцеве призначення перекладу.

Метою перекладу може бути створення основи для укладання замовником майбутніх текстів. У такому разі, найважливішим завданням перекладача є правильний переклад термінології, а не точний та детальний переклад тексту.

Проте, якщо метою перекладу є передавання чіткої інформації, то такий переклад має бути виконано ретельно та повноцінно, з використанням довідкової літератури за тематикою тексту.

У разі, якщо переклад буде опубліковано, він має виконуватись іще ретельніше та якісніше, адже від цього буде залежати імідж видавця. Такі переклади можуть становити виклик для перекладача, але в той же час бути цікавішими, адже можуть потребувати більш вільних формулювань. Для цього перекладачеві доведеться повною мірою використати свої компетентності.

Переклад юридичних текстів має на меті створення тексту, який буде використовуватись у мові перекладу як незалежний від вихідного тексту оригінал. У такому разі, сам тип тексту може визначати мету перекладу.

Проте зазвичай мету перекладу визначає автор або читач. Якщо замовником перекладу є автор, то, частіше за все, він потребує тексту, який буде незалежним від оригіналу та виконуватиме таку ж ціль. Такими текстами можуть бути, наприклад, довідники; інструкції з використання; тексти, що містять інформацію щодо товару тощо. Критерієм оцінювання якості перекладу таких текстів є те, чи помічає читач, що перед ним – переклад, а не оригінальний текст. Такі переклади називають локалізацією і від їхньої якості залежить успіх товару на ринках різних країн.

Проте, якщо замовником перекладу є читач, то метою перекладу є розуміння інформації, яку містить оригінальний текст або використання її

для написання іншого тексту. У такому разі читач свідомий того, що читає переклад, а не оригінал [44, с. 34-37].

1.6. Проблеми перекладу технічних текстів

Для того, щоб чітко визначити критерії оцінювання якості перекладу, потрібно знати також, які складнощі можуть виникати в процесі роботи над перекладом, та до яких наслідків вони можуть призвести.

З. Купш-Лозерайт дає таке визначення помилки перекладу: порушення функції тексту перекладу, когерентності тексту, типу або форми тексту, лінгвістичних особливостей, культурних особливостей та умов або системи мови перекладу [цит. за 104, с. 15-16].

Низькоякісні переклади є результатом того, що під час сприйняття вихідного тексту чи створення цільового тексту, або навіть у обох випадках перекладач стикається з проблемами перекладу, які він не може вирішити.

Вольфрам Вілсс вбачає значні труднощі у вирішенні мікроконтекстуальних проблем, таких як семантична нечіткість, синтаксична складність, синтаксичні еліпси, розподіл тематичної та рематичної інформації в контексті речення, метафоричні вирази, іронічне відчуження, дивні чи невдалі формулювання, морфологічні особливості, герундійні та дієприкметникові конструкції тощо [76]. В. Вілсс нехтує макротекстовими розбіжностями як проблемою перекладу, оскільки вважає, що, особливо в технічному перекладі, між вихідним текстом і текстом перекладу, як правило, існує функціональна константність.

На думку В. Вілсса, бар'єрами в процесі перекладу є, по-перше, дефіцит знань, який може виникнути на всіх мовних рівнях, що мають відношення до перекладу: морфологічному, лексичному, синтагматичному, рівнях синтаксису речення, синтаксису тексту, а по-друге, наявність занадто

багатьох можливостей для перекладу (хоча це рідко стосується перекладу технічних текстів).

Також, за словами В. Вілсса, проблеми перекладу виникають там, де є неможливою повна лексична, синтагматична або синтаксична відповідність між сегментами тексту-оригіналу та тексту-перекладу, а спроби замінити такі сегменти призводять до чітко помітних лінгвістичних помилок.

Г. Гьоніг класифікує причини помилок перекладу за трьома аспектами: недостатній рівень володіння рідною мовою, «пригнічення контролю свідомості над процесом перекладу, наприклад, під тиском часу, через недостатню концентрацію уваги або через відсутність мотивації» та недостатня перекладацька компетентність [52].

Крістіане Норд описала такі три основні типи помилок перекладу:

1. прагматичні помилки - неврахування прагматики тексту перекладу, наприклад, специфіки адресата;
2. культурні помилки - неадаптованість тексту до систем норм і особливостей, наприклад, тип тексту/структура тексту;
3. формальні помилки - невідповідність формальним вимогам, наприклад типографії [62].

П. Шмітт розрізняє явні (очевидні) та латентні (приховані) проблеми перекладу і стверджує, що хоча явні проблеми перекладу призводять до затримки в процесі комунікації або перекладу, вони не призводять до проблем з перекладом, оскільки їх можна розпізнати, а отже, їх можна й вирішити. Тож, проблеми перекладу, а отже, і комунікації, виникають тоді, коли з'являються латентні проблеми перекладу, які перекладач не розпізнає і передає неправильно. На його думку, «явні проблеми перекладу в основному спричинені недостатнім знанням мови оригіналу або перекладу, дефектами оригінального тексту та дефіцитом технічних знань» [цит. за 51, с. 169-172].

Під час роботи над текстом можуть виникати проблеми через відсутність у мові перекладу ustalеної термінології певної галузі. Це особливо актуально для нових технологічних або наукових галузей. Подібне явище можна знайти в сферах, що найбільш розвинені в англійськомовних країнах та перебувають під їхнім впливом, наприклад, у авіаційно-космічній промисловості, де в мові перекладу часто просто відсутні еквіваленти, оскільки фахівці або спілкуються виключно англійською, або принаймні залишають технічні терміни без перекладу. Відсутність термінології у певній галузі може призводити до використання у ній калькованих лексичних одиниць з англійської мови, які можуть ускладнювати розуміння тексту перекладачем, оскільки багато таких жаргонізмів є новими і не входять до словників [44, с. 38-39].

Крім того, проблеми можуть викликати незрозуміло написані тексти та ті тексти, які створені фахівцями для фахівців і можуть бути малозрозумілими для перекладача, якщо той недостатньо володіє темою тексту. Це стосується, насамперед, технічно складних звітів, а також протоколів дослідів тощо. Крім того, технічні тексти часто можуть бути написані неякісно, оскільки їхні укладачі не володіють професійними навичками продукування текстів. До того ж, якщо, наприклад, взяти до уваги англійську мову, через те, що вона часто виконує роль лінгва франка, тексти цією мовою не завжди написані носіями мови, тому можуть містити помилки [60, с. 59].

Перекладачі повинні також ставитися з обережністю до таблиць, діаграм, технічних креслень, оскільки вони, як правило, узагальнюють інформацію або представляють ту інформацію, яка також описана в тексті. Це означає, що перекладач в будь-якому разі має переконатися, що зміст тексту відповідає інформації в таблиці або іншому рисунку. Для цього перекладачу технічних текстів варто вміти читати та розуміти технічні креслення [44, с. 38-39].

Іще однією рисою технічних текстів, яка може ускладнити їх розуміння та переклад, є частота вживання у таких текстах складних речень з багатьма вставними словами та конструкціями. Такі речення можуть бути малозрозумілими. Перекладач повинен знати, як правильно передати ці речення, щоб зберегти в кінцевому тексті точність та зрозумілість.

Крім того, структура українських та німецькомовних речень часто різна, наприклад, вони мають різний порядок слів та розташування головного і підрядного речень [4, с. 124].

Також під час здійснення перекладу можуть виникати труднощі при перекладі лексики. Так, часто у різних галузях науки один і той самий термін може мати різні значення [16]. До того ж, багатозначність може бути й граматичною. Наприклад, в німецькій мові дієслова «sein» та «haben» можуть бути як самостійними дієсловами (*Moderne Technologien haben viele Vorteile*), так і допоміжними (*Die maschinelle Übersetzung ist zu einem wichtigen Bestandteil des Übersetzungsprozesses geworden*) або мати модальне значення (*Das Team hat noch viele Aufgaben zu erledigen*) [18, с. 59]. Це може призвести до неправильного розуміння тексту перекладачем.

Крім того, складнощі при перекладі може спричиняти наявність різних варіантів перекладу термінів, переклад неологізмів, такі «фальшиві друзі перекладача», як псевдоінтернаціоналізми та омоніми тощо [13, с. 273-274].

Технічні тексти також часто містять спеціальну технічну фразеологію, скорочення та аббревіатури, переклад яких може видатися складним для перекладача. Багато з подібних скорочень можуть бути оказіональними, що ускладнює їх розуміння та переклад, адже вони не включені до жодних словників [16]. Це може призвести до неправильного розуміння тексту та неточностей у перекладі.

Складними для перекладача можуть видатися також такі жанрово-стилістичні особливості тексту, як кліше [13, с. 273-274]. До кліше, що вживаються в технічних текстах належать ідіоми, набори готових фраз та усталені вирази [28, с. 306].

Крім того, технічним текстам притаманний логічний, чіткий і точний виклад матеріалу та нейтральний стиль, що перекладач має зберегти й у цільовому тексті [38, с. 220]. До того ж, переклади, які готуються до видання, мають бути якомога більш якісними та грамотними. Вони також не мають містити стилістичних дефектів, таких як зміщення логічного наголосу, тавтології, плеоназм тощо. У них повинно бути дотримано всіх правил редакційно-видавничого оформлення [28, с. 83]

У деяких випадках текст перекладу має бути пристосованим до стандартів цільового регіону з урахуванням специфіки культури мови перекладу та потреб цільової аудиторії [30].

Також, при перекладі технічних текстів, перекладач повинен звертати увагу на відмінності у правилах оформлення інформації, усталених у різних мовах, та відмінностях в одиницях вимірювання, що використовуються у різних країнах. Так, у більшості країн Європи використовують міжнародну метричну систему одиниць СІ (метр, кілограм), а в таких країнах, як США, Велика Британія та Канада - систему Imperial Standard (дюйм, фунт). Крім того, у мові оригіналу оформлення дат або величин може відрізнитися від мови перекладу. Наприклад, у німецькій мові для позначення десяткових чисел використовують крапку (2.5), а в українській – кому (2,5); для відділення тисяч від сотень в німецькій мові використовують кому (18,900), а в українській мові – пробіл (18 900) [42, с. 228-229; 25, с. 138].

Крім того, позначення величин швидкості, тиску, часу, висоти, ширини, температури та ін. у німецькій мові вживаються у множині, а українською здебільшого перекладаються в однині [22].

Отже, як можна побачити, до основних труднощів, що можуть поставати перед перекладачем під час роботи над технічними текстами входять: відмінності в оформленні інформації між мовами оригіналу та перекладу, переклад лексики, складність речень вихідного тексту та недостатнє володіння перекладача тематикою тексту.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ I

Отже, розглянувши матеріал, викладений у цьому розділі, можна дійти таких висновків:

Якісним перекладом можна назвати такий переклад, який задовольняє вимогам замовника та відповідає функціям та характеристикам оригінального тексту.

Питання виокремлення основних критеріїв оцінювання якості перекладу є досить складним, оскільки висунуті багатьма перекладознавцями пропозиції є нечіткими та суб'єктивними. Проте можна виділити основні критерії, які найчастіше використовують для оцінки якості перекладу, як, наприклад, точність та зрозумілість перекладу, однорідність стилю та узгодженість термінології, відповідність перекладу своїй функції.

Також, виділяють критерії якості перекладу саме технічних текстів. До них входять: змістово-стилістична зрозумілість, візуальна читабельність, когезія, когерентність, правильність термінології, логічність, формулювання, що відповідають стандартизованій мові.

Крім вимог до перекладу та критеріїв якості, визначених перекладознавцями, існують також офіційно затверджені стандарти. Такі стандарти встановлюють не тільки вимоги до якісного перекладу, а й до укладання технічних текстів різних типів. Вони містять характеристики, якими повинен володіти якісний текст, як-от послідовність вживання термінології, прості та короткі формулювання, логічна послідовність тематики, уникнення порожніх фраз та інші.

Для того, щоб визначити критерії якості, що мають застосовуватися до певного тексту, перш за все потрібно визначити, яку він має мету. Залежно від мети, перекладач може обирати різні підходи до перекладу, як-от узагальнення тексту чи повний та детальний переклад.

Під час перекладу технічних текстів перед перекладачем може постати низка труднощів. Їх можуть спричиняти, наприклад, складні та незграбно сформульовані речення оригіналу, відсутність усталеної термінології певної технічної галузі у мові перекладу, жанрово-стилістичні особливості тексту оригіналу, складні речення, багатозначність термінів, використання в тексті неологізмів та скорочень, змістові дефекти оригінального тексту, дефіцит предметної та фахової компетентності перекладача.

РОЗДІЛ II.

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТА ОЦІНКИ ТЕХНІЧНИХ ТЕКСТІВ НА МАТЕРІАЛІ МНОЖИННИХ СТУДЕНТСЬКИХ ПЕРЕКЛАДІВ

2.1. Схеми оцінювання якості перекладів

Для детальнішого визначення критеріїв оцінки якості перекладу технічних текстів, перевірки їх на практиці та встановлення проблем, з якими може зіткнутися перекладач, ми проведемо порівняльно-перекладацький аналіз фрагментів оригіналу технічного тексту, їхнього офіційного перекладу, а також множинних перекладів відповідних фрагментів, виконаних студентами. Для нашого дослідження ми використаємо оригінал та офіційний опублікований переклад двох уривків інструкції з використання смартфона General Mobile 8d, а також десять студентських перекладів до кожного з них.

Встановимо схему оцінювання для того, аби проаналізувати якість перекладів, здійснених студентами. Для цього ми розглянемо кілька схем оцінювання, розроблених вченими-перекладознавцями та експертами-практиками. Також особливу увагу ми звернемо на визначені нами раніше критерії оцінювання якості перекладу.

Оцінювання якості перекладу «має на меті виміряти ступінь ефективності тексту з точки зору синтаксичної, семантичної та прагматичної функції вихідного тексту у рамках культурного контексту та експресивного потенціалу як мови оригіналу, так і мови перекладу» [45, с. 499].

Петер Шмітт розробив таку схему оцінювання перекладів студентів: помилки, які не можна виправити за допомогою звичайних функцій пошуку та заміни в текстових редакторах, враховуються щоразу, коли вони трапляються в тексті (оскільки при частому повторенні вони можуть призвести до непомірно високих витрат часу на виправлення і зробити переклад непридатним для використання). Тому систематичні лексичні та

орфографічні помилки позначаються і враховуються лише тоді, коли вони трапляються вперше.

Технічні, граматичні та пунктуаційні помилки враховуються щоразу, коли вони трапляються в тексті. У випадку можливості віднесення помилки до різних категорій, її слід відносити до категорії грубіших помилок.

П. Шмітт перераховує три різні категорії помилок: помилки, які суттєво погіршують текст (3 бали), помилки, які помірно погіршують текст (2 бали) та помилки, які незначною мірою погіршують текст (1 бал). До помилок, що суттєво погіршують текст, належать серйозні орфографічні/пунктуаційні помилки, що спотворюють зміст, неправильні назви виробників, брендів або продуктів, а також наявність у тексті перекладу серйозних смислових помилок з семантично або логічно неправдоподібними твердженнями або твердженнями, які суперечать, наприклад, здоровому глузду або законам природи. Помилки із середнім впливом на текст - це, наприклад, граматичні чи синтаксичні помилки, порушення когезії, культурні або локалізаційні помилки, смислові помилки, смислові помилки спричинені лексичними помилками, смислові помилки через використання неправильних чисел або одиниць виміру, а також порушення елементарних правил оформлення технічної документації або особливостей типу тексту. Помилки, які мало впливають на текст, - це лексичні помилки, які не мають значного впливу на зміст перекладу, а також непослідовні зміни, неелегантний стиль, занадто довгі формулювання, незначні помилки локалізації, відхилення форматування, помилки орфографії та пунктуації, друкарські помилки, помилки когерентності тексту або тема-рематичної структури, а також порушення принципів оформлення якісної технічної документації в тексті перекладу.

Форма перевірки якості перекладів компанії «tekom» була розроблена на основі практичного досвіду. Вона класифікує типи помилок, а також

пропонує схему оцінювання відповідних помилок. Так, згідно з нею, серед лінгвістичних помилок найбільшу вагу мають смислові помилки, помилки вживання чисел та неправильне тлумачення частини тексту. Остаточна загальна оцінка вираховується на основі оцінених помилок залежно від кількості рядків [51, с. 179-183].

Крім вже згаданих нами схем оцінювання перекладів можемо розглянути також систему оцінювання, запропоновану Л. Черноватим. Він виділяє такі типи помилок:

- 1) помилки, які несуттєво змінюють зміст тексту;
- 2) помилки, які можуть суттєво змінювати зміст тексту;
- 3) помилки, які суттєво змінюють зміст тексту.

Розроблена вченим схема також охоплює такі помилки, як зловживання дослівним перекладом, невдалий описовий переклад, невмотивоване додавання слова або змішування схожих за формою чи значенням слів [40, с. 228-242].

Бюро перекладу уряду Канади розробило систему оцінювання якості перекладу під назвою «Sical» (Canadian Government Translation Bureau's Quality Measurement System). Ця система заснована на дуже детальній класифікації, в якій було визначено понад сто типів помилок, та складається з двох рівнів оцінювання: (1) помилки перекладу та мовні помилки і (2) грубі та несуттєві помилки. Після вдосконалень, схема набула такого вигляду: оцінка «А» - відмінна якість (0 грубих помилок/максимум 6 несуттєвих); «В» - цілком прийнятна якість (0/12); «С» – якість може бути покращена (1/18); і «D» – неприйнятна якість [74, с. 7-8].

Іще однією схемою оцінювання якості перекладу є SAE J 2450 (J2450 Translation Quality Metric), розроблена спеціально для аналізу технічних текстів, а саме – для текстів автомобільної промисловості. У цій схемі виділяються такі категорії помилок, як: використання помилкового терміна,

синтаксична помилка, випущення, помилка в структурі слова або узгодженні слів, друкарська помилка, пунктуаційна помилка, а також категорія для інших помилок. Кожній з зазначених категорій помилок надається окремий штрафний бал, який варіюється також тим, чи груба ця помилка, чи ні [73, с. 43].

Отже, розглянувши наведені вище схеми, ми можемо визначити, що при аналізі та оцінюванні перекладів потрібно звертати увагу на різноманітні аспекти та помилки.

2.2. Оцінювання перекладів, здійснених студентами

Перед проведенням загального оцінювання робіт студентів, встановімо особливості поставленого перед ними перекладацького завдання, аби краще оцінити якість їхніх перекладів, а також розглянемо основні припущені ними помилки.

Студенти, що здійснювали переклад, отримали завдання перекласти німецькомовну інструкцію з використання мобільного телефона моделі General Mobile GM 8d українською для авторизованого дистриб'ютора компанії General Mobile в Україні. Для перекладу вони отримали два фрагменти з німецькомовної інструкції. Для кращого оцінювання перекладів студентів ми також порівнюємо їх з офіційним українськомовним перекладом тих самих фрагментів.

Оскільки схема, розроблена Петером Шміттом, містить найдетальніше пояснення підходу до оцінювання та поєднує риси інших розглянутих нами схем, візьмемо її за основу для оцінювання перекладів студентів, які ми розглянемо далі (див. Табл. 2.1, 2.2 нижче):

Таблиця 2.1

Результати оцінювання перекладів першого фрагменту

	Помилки, що суттєво погіршують текст (3 бали)	Помилки з середнім впливом на текст (2 бали)	Помилки, що мало впливають на текст (1 бал)	Загальна кількість штрафних балів
1.2	1	2	1	8
1.3	1		5	8
1.4	1		5	8
1.5	1	1	3	8
1.6			4	4
1.7	2	1	1	9
1.8		1	6	8
1.9			3	3
1.10			3	3
1.11		3	5	11

Таблиця 2.2

Результати оцінювання перекладів другого фрагменту

	Помилки, що суттєво погіршують	Помилки з середнім впливом на текст (2 бали)	Помилки, що мало впливають на текст (1 бал)	Загальна кількість штрафних
--	--------------------------------	--	---	-----------------------------

	текст (3 бали)			балів
--	----------------	--	--	-------

Продовження табл. 2.2.

2.2		1	4	6
2.3	1	2	4	11
2.4		1	7	9
2.5	1		10	13
2.6		1	2	4
2.7		1	2	4
2.8		1	2	4
2.9			1	1
2.10			5	5
2.11		2	3	7

Як можемо побачити, найбільшу кількість помилок у перекладах студентів становлять помилки, що мало впливають на текст. До них здебільшого входили помилки пунктуації, випущення, друкарські помилки та вживання неправильного відмінку.

Помилки, з середнім впливом на текст зустрічались рідше та переважно були смисловими помилками. До помилок, що суттєво погіршують текст, ми відносили твердження, що кардинально суперечили оригінальному тексту, а також, відповідно до класифікації П. Шмітта,

помилки у написанні назв продуктів або виробників. Таких помилок у перекладах студентів траплялось найменше.

Однакові помилки, що траплялись у тексті багаторазово, наприклад, повторні помилки в написанні одного й того ж слова, відповідно до моделі оцінювання П. Шмітта, враховувались нами лише один раз.

2.2.1 Аналіз перекладів першого фрагменту тексту

Провівши загальне оцінювання усіх робіт, розгляньмо конкретні випадки помилок, допущених при перекладі.

Перший фрагмент, переклади якого ми проаналізуємо, - це інструкція з безпечного користування продуктом, а саме - смартфоном моделі General Mobile GM 8d. Обсяг цього тексту в оригіналі становить 251 слово. Наведемо декілька прикладів помилок, яких припустилися перекладачі при роботі над ним.

Розгляньмо такий фрагмент вихідного тексту та його офіційний український переклад:

(1) *Verwenden Sie keine defekten **Stromkabel**, Stecker oder lockere Steckdosen.*

*Berühren Sie das **Netzkabel** nicht mit nassen Händen oder entfernen Sie nicht das Ladegerät, indem Sie es aus dem **Kabel** herausziehen.*

*Verbiegen und beschädigen Sie nicht das **Ladekabel**.*

(1.1) *Не користуйтеся пошкодженими **кабелями**, штепселями та розетками.*

*Не торкайтесь **кабелю живлення** вологими руками, не витягуйте зарядний пристрій за **кабель**.*

*Не згинайте **кабель живлення**, не пошкоджуйте його.*

Як можна побачити, в оригінальному німецькомовному фрагменті використовуються три різні терміни на позначення кабелю живлення. Для їхнього перекладу українською було використано терміни «кабель живлення» та просто «кабель». Якщо порівняти тлумачення цих термінів у словнику «Duden» [94-97], то можемо побачити, що оригінальні німецькомовні терміни є синонімами, які мають мінімальні відмінності. Можемо дійти висновку, що в оригінальному тексті йшлося про один і той самий кабель, проте не було дотримано послідовності вживання термінології. У такому разі, рішення офіційного перекладача проігнорувати цю непослідовність та перекласти три різні терміни одним українськомовним відповідником є логічним та правильним у цій ситуації, адже як визначено нами раніше, одним з найважливіших критеріїв оцінювання якості технічних текстів є послідовне та правильне використання термінології.

Проте, у деяких студентських перекладах ми можемо побачити відповідну до оригіналу непослідовність використання термінології, наприклад:

(1) *Verwenden Sie keine defekten **Stromkabel**, Stecker oder lockere Steckdosen.*

*Berühren Sie das **Netzkabel** nicht mit nassen Händen oder entfernen Sie nicht das Ladegerät, indem Sie es aus dem **Kabel** herausziehen.*

*Verbiegen und beschädigen Sie nicht das **Ladekabel**.*

(1.2) *Не використовуйте несправні **кабелі живлення**, штепсельні вилки або розетки.*

*Не торкайтеся **шнура живлення** вологими руками та не виймайте зарядний пристрій, витягуючи його з **кабеля живлення**.*

*Не перегинайте та не пошкоджуйте **зарядний кабель**.*

Подібні помилки знижують якість перекладу, адже у читача може скластися враження, що до комплектації пристрою входять щонайменше три різні кабелі, хоча насправді це не так. Як було встановлено нами раніше, при укладанні технічних текстів слід використовувати якомога простіші, однозначні та зрозумілі формулювання. Тож такі формулювання та вживання термінології у технічних текстах, які знижують розуміння або перешкоджають йому, можна вважати помилками, хоча вони й вірні оригінальному тексту. Як вже згадувалося нами раніше, у деяких випадках, як і у наведеному вище, перекладач мав би прийняти рішення «виправити» оригінальний текст, аби уникнути незрозумілості та не переносити у переклад помилок.

Крім того, у наведеному вище прикладі можна побачити логічну помилку. На відміну від офіційного перекладу (1.1), в якому застерігають «...не витягуйте зарядний пристрій **за** кабель», у прикладі (1.2) користувача попереджають «...не виймайте зарядний пристрій, витягуючи його з кабеля живлення». Тобто, відповідно до другого варіанту перекладу для зарядження телефона, його під'єднують усередину кабеля.

Таку ж логічну помилку можемо побачити й в німецькомовному варіанті: «...*entfernen Sie nicht das Ladegerät, indem Sie es **aus** dem Kabel herausziehen*». Отже, можемо побачити, що офіційний перекладач під час роботи над текстом помічав помилки оригіналу та виправляв їх при перекладі, аби допомогти читачу правильно зрозуміти текст та те, як працює обладнання, що входить до комплектації телефона.

Розгляньмо іще один уривок:

(1) *Gebrochenes Glas oder Acryl können Ihre Hände und Gesicht verletzen.* (1.2) *Розбите скло **можуть** поранити ваші руки і обличчя.*

У цьому прикладі можна побачити помилкове вживання форми множини замість однини у перекладі. Це, ймовірно, стало наслідком перенесення перекладачем форми множини з німецькомовного оригінального тексту. Внаслідок цього, значення речення також змінилося, адже читач тепер може інтерпретувати його як застереження про те, що руки та обличчя можуть поранити скло, а не навпаки.

Розгляньмо такий уривок:

(1) *Anweisungen für die **sichere** und effiziente Nutzung*

(1.3) *Поради для **впевненого** та ефективного користування пристроєм*

(1.11) *Інструкція з **безпечної** та ефективної експлуатації*

(1.9) *Інструкція з **безпечного** та ефективного використання пристрою*

Як можна побачити, перекладач першого уривку (1.3) використав слово «впевненого» замість слова «безпечного», яке використали всі інші перекладачі. Цю помилку можна охарактеризувати як вживання недоречного у певному конкретному випадку варіанта перекладу. Хоча переклад слова «*sichere*» як «впевнений» і не є неправильним згідно зі словниками [23, с. 355], у контексті інструкції з використання приладу доречніше використати слово «безпечний».

Розгляньмо також такий уривок з офіційного перекладу:

(1) *Benutzen Sie das Gerät nicht während der Aufladung*

(1.1) *Не користуйтеся пристроєм, коли він заряджується*

У цьому прикладі ми можемо побачити використання неправильної форми слова «заряджатися» у третій особі однини теперішнього часу [91].

Розгляньмо іще один приклад:

(1) <i>Das Gerät benötigt keine regelmäßige Wartung.</i>	(1.4) Рекомендовано проводити регулярний технічний огляд пристрою.

Наведений приклад містить дві помилки. Однією з них є друкарська помилка у слові «*рекомендовано*» [87]. Інша ж помилка є набагато серйознішою і суттєво впливає на правильне розуміння тексту читачем. На відміну від усіх інших розглянутих нами перекладів, які правильно відтворювали німецькомовний текст з цього уривку як «*пристрій не вимагає регулярного технічного обслуговування*» (1.7) або «*немає потреби у регулярному технічному огляді вашого пристрою*» (1.9), наведений нами приклад перекладає його повністю антонімічно до оригіналу. Така помилка суттєво погіршує якість перекладу, адже перешкоджає правильному розумінню тексту читачем та суперечить тексту-оригіналу.

Розгляньмо також такий приклад:

(1) <i>In bestimmten Bereichen oder Situationen kann das Gerät keine Notrufe vom Betreiber anrufen.</i>	(1.5) У певних районах чи ситуаціях пристрій не може викликати екстрені дзвінки від оператора.

Згідно з Великим тлумачним словником української мови [81], слово «дзвінок» має значення «Прилад для подавання звукових сигналів» та «Звукові сигнали, звуки, що подаються, видаються цими предметами». Доречнішим у цьому контексті було б використати слово «виклик» [80].

Кращим варіантом перекладу цього уривку є запропонований іншим перекладачем: (1.6) «...пристрій не може виконати екстрений виклик оператору...».

Проте не всі інші варіанти перекладу цього уривку, запропоновані студентами були правильними. Наприклад:

(1) *Wenn nötig, kontaktieren Sie bitte den **Notdienst**. In bestimmten Bereichen oder Situationen kann das Gerät keine **Notrufe vom Betreiber** anrufen. Bevor Sie in ferne oder unterentwickelte Orte verreisen, bestimmen Sie eine alternative Methode, einen **Nothelfer** zu kontaktieren.*

(1.7) *У разі необхідності звертайтеся до **сервісного центру**. У певних місцях або ситуаціях робота **сервісного центру** може бути обмежена **через роботу оператора**. Перед відправленням у віддалені місця необхідно передбачити можливість звернення до **сервісного центру** альтернативним шляхом.*

Згідно з «Великим німецько-українським словником», слово «*Notruf*» має значення «екстрений виклик», а «*Notdienst*» - «аварійно-рятувальна служба» [27, с. 457]. Тобто, рішення перекладача передати ці слова як «сервісний центр» в цьому уривку є помилковим, може ввести читача в оману та перешкоджає правильному розумінню читачем тексту.

Порівняймо декілька варіантів перекладу такого фрагмента:

(1) *Beachten Sie alle Sicherheitswarnungen und Vorschriften, während das Gerät in **Bereichen mit eingeschränkter Nutzung** genutzt wird.*

(1.2) *Дотримуйтесь усіх попереджень та правил безпеки під час використання пристрою в **зонах з обмеженим сигналом оператора**.*

(1.10) *Дотримуйтесь усіх попереджень і правил техніки безпеки у місцях, де заборонено користуватися мобільними телефонами.*

(1.6) *Дотримуйтесь усіх попереджень та правил безпеки під час використання пристрою в зонах обмеженого користування.*

Як можна побачити з наведених прикладів, двоє з перекладачів дійшли схожого висновку, що під «Bereichen mit eingeschränkter Nutzung» маються на увазі зони, де обмежено або заборонено користування телефонами, а не ті зони, де сигнал оператора обмежений. Схожого висновку можемо дійти, проконсультувавшись зі словником Linguee [103].

Проте, згідно з «Великим німецько-українським словником» [27, с. 194], слово «*einschränken*» має значення «*обмежувати, скорочувати*», проте не «*забороняти*». Тобто, хоча можна сказати, що обидва варіанти перекладу загалом правильно передають оригінальне повідомлення, той з них, який використовує слово «*обмежений*» є більш близьким до оригіналу.

Розгляньмо іще один приклад:

(1) *Berühren Sie das Netzkabel nicht mit nassen Händen oder entfernen nicht das Ladegerät, indem Sie es aus dem Kabel herausziehen.*

(1.7) *Не чіпайте кабель живлення вологими руками, а також не вмикайте пристрій в розетку взявшись за кабель живлення.*

Як можемо побачити, перекладач передав слово «*entfernen*» українською як «*вмикайте*». Проте, згідно зі словником [36, с. 242], слово

«*entfernen*» має значення «*видаляти*», тобто значення, антонімічне до перекладу, використаного в наведеному уривку. Цю помилку можна вважати такою, яка значно погіршує текст, адже вона спричиняє антонімічність перекладу щодо оригінального тексту.

Розгляньмо іще один уривок:

(1) <i>Lassen Sie das Gerät nicht unter hohem Druck. Andernfalls kann es zu Kurzschluss führen und extrem heiß werden</i>	(1.7) <i>Не залишайте прилад в місці з високим зовнішнім тиском, адже це може спричинити коротке замикання або сильний перегрів телефона</i>
---	--

У наведеному уривку перекладач передав словосполучення «*unter hohem Druck*» як «*в місці з високим зовнішнім тиском*», проте згідно зі словником Linguae [103], вихідне німецькомовне словосполучення означає не зовнішній тиск, а тиск загалом. Варіанти, запропоновані іншими перекладачами, передавали вихідний текст відповідно, наприклад: (1.2) «*не залишайте телефон під високим тиском*», (1.1) «*не залишайте пристрій під тиском*».

Отже, як можемо побачити, багато з помилок, яких припустилися студенти при перекладі цього фрагменту, були пов'язані з неправильним розумінням перекладачем вихідного тексту або помилковим вибором перекладача відповідників до лексичних одиниць мови оригіналу у мові перекладу. Крім того, серед розглянутих нами варіантів перекладу, ми виявили приклади друкарських помилок.

2.2.2 Аналіз перекладів другого фрагменту тексту

Другий фрагмент, переклади якого ми проаналізуємо, - це вступний текст до інструкції з використання мобільного телефону, призначений для ознайомлення читача з загальними характеристиками продукту. Обсяг цього

тексту в оригіналі становить 189 слів. Наведемо декілька прикладів помилок, яких припустилися перекладачі при роботі над ним.

(2) *Hier ist das Android One*

Ihr General Mobile GM 8d ist ein Android One Telefon. Es läuft mit Android und im Gegensatz zu den meisten Mobiltelefonen bekommt es Sicherheitsupdates für zwei Jahre, so dass Ihr Telefon immer frisch und sicher bleibt. Das heißt, Sie erhalten neue Funktionen, die meisten Anwendungen, schönes Design und integrierte Sicherheit auf einem Mobiltelefon, das schnell und reaktionsfähig ist. Android One Mobiltelefone haben auch die besten Google Apps eingebaut, mit Zugriff auf über eine Million weiterer Anwendungen, Spiele und Books im Google Play Store.

(2.2) **Познайомся** з новим

смартфоном серії *Android One*

*Пристрій General Mobile GM 8d - це новий смартфон Android One. Даний телефон працює на базі операційної системи Android і, на відміну від більшості мобільних телефонів, він отримує оновлення для системи безпеки протягом двох років, завдяки чому **Ваш** телефон завжди залишається оновленим та в повній безпеці. Це означає, що **ви** отримуєте нові можливості, більше додатків, гарний дизайн і вбудований захист для **телефону**, який відрізняється чутливістю та швидким реагуванням. Телефони *Android One* також мають містити кращі *Google* програми з доступом до більш ніж **мільйону** додатків, ігор і книг у магазині *Google Play*.*

У наведеному фрагменті українського перекладу можна побачити непослідовність форми звертання до читача. Текст перекладу звертається до читача як у другій особі однини, так і в другій особі множини (ввічливій формі). Крім того, ще одним прикладом непослідовності у цьому уривку є написання звертань у другій особі множини як з великої, так і з маленької букви.

У цьому ж уривку можна побачити використання неправильного відмінка у слові «мільйону» [92] та «телефону» [102].

Розгляньмо ще один приклад недоліків перекладу, цього разу в офіційному перекладі:

(2) *Beigefügte Zubehörteile sind nur für dieses Gerät hergestellt worden und können nicht mit **anderen** kompatibel sein.*

(2.1) *Аксесуари, які входять в комплект поставки, розроблені тільки для цього пристрою і можуть не підходити до **других** пристроїв.*

У наведеному вище фрагменті можемо побачити приклад помилок, яких може припуститися перекладач через недостатнє або не досить якісне знання мови перекладу. Перекладач використав слово з російської мови, яке схоже на українське, але має інше значення, тобто здійснив помилку через інтерференцію.

Розгляньмо ще один фрагмент:

(2) *Android One Mobiltelefone haben auch die besten Google Apps eingebaut, mit Zugriff auf über eine Million weiterer Anwendungen, Spiele und Books im Google Play Store.*

(2.3) *Мобільні телефони Android One також мають кращі додатки Google Apps , встановлені за **змовчуванням**, та доступ до понад мільйона інших додатків, ігор та книг з магазину Google*

Play Store.

У наведеному фрагменті можна побачити одразу дві друкарські помилки: пропуск перед розділовим знаком та пропущена буква у слові «замовчуванням» [84]. Подібні помилки не тільки погіршують загальну якість тексту, а й можуть призвести до нерозуміння читачем оригінального повідомлення автора. Схожі помилки ми можемо побачити і в інших перекладах:

(2) *Beigefügte Zubehörteile sind nur für dieses Gerät hergestellt worden und können nicht mit anderen kompatibel sein... General Mobile übernimmt keine Verantwortung für die Leistungs- oder Kompatibilitätsprobleme aufgrund von veränderten Geräteeinstellungen oder Betriebssystemänderungen durch den Anwender. Jeder Versuch, das Betriebssystem anzupassen, kann zu Fehlfunktionen des Geräts oder von.*

Das heißt, Sie erhalten neue Funktionen, die meisten Anwendungen, schönes Design und integrierte Sicherheit auf einem Mobiltelefon, das schnell und reaktionsfähig ist.... Dieses Gerät

(2.4) *Акcesуари, що входять у комплект телефону, виготовленні спеціально для даного пристрою і є не сумісними з іншими пристроями... General Mobile не несе відповідальність за проблеми з функціонуванням чи сумісністю, спричинені змінами налаштувань пристрою або операційної системи. Будь-яка спроба переналаштувати операційну систему може призвести до несправностей.*

(2.5) *Це означає, що ви отримуєте нові функції, більшість додатків, гарний дизайн і вбудований захист для телефону, який відрізняється швидким реагуванням...Цей смартфон дає можливість мати*

<p><i>verfügt über hochwertige mobile Kommunikation und Unterhaltung, bei denen die hohen Standards von General Mobile genutzt werden. Anwendungen zur Folge haben.</i></p>	<p><i>високоякісний мобільний зв'язок та змогу розважатись, використовуючи високі стандарти та технічну досконалість General Mobile.</i></p>
---	--

Як бачимо у цих прикладах, перекладачі припустились помилок у написанні таких слів: «виготовленні», «операційну», «функці», «телефону», «зв'язок». Порівнявши такі написання цих слів в уривках із відповідними статтями Словника української мови [82, 86, 90, 89, 85], легко можемо побачити, що вони не відповідають прийнятним формам написання цих слів.

Як можна побачити з наведених прикладів, такі помилки не завжди перешкоджають розумінню читачем повідомлення автора, адже він все одно легко може зрозуміти, яке слово хотів використати перекладач. Проте подібні помилки знижують якість тексту, що може також негативно вплинути на імідж видавця.

Розгляньмо іще один приклад:

<p>(2) <i>Es läuft mit Android und im Gegensatz zu den meisten Mobiltelefonen bekommt es Sicherheitsupdates für zwei Jahre, so dass Ihr Telefon immer frisch und sicher bleibt.</i></p>	<p>(2.6) Даний смартфон працює на базі операційної системи Android, і на відмінно від більшості мобільних телефонів, оновлення системи безпеки надходить протягом двох років після випуску, саме тому ваш телефон має останні оновлення та залишається захищеним.</p>
---	--

У наведеному фрагменті можна побачити приклади як і вже згаданих друкарських помилок, так і тавтологію. Слово «оновлення» вжито в

перекладі двічі в одному реченні, при цьому в оригінальному тексті його відповідник вживається лише раз. Отже перекладач використав тавтологію невиправдано. Йому варто було б використати інше формулювання.

Розгляньмо іще один фрагмент:

(2) <i>Dieses Gerät verfügt über hochwertige mobile Kommunikation und Unterhaltung, bei denen die hohen Standards von General Mobile genutzt werden.</i>	(2.7) <i>Цей пристрій має високоякісний мобільний зв'язок та цілу низку ігрових додатків, створених слідуючи високим стандарти компанії General Mobile.</i>
--	--

У наведеному вище прикладі можна побачити помилку через використання скалькованого слова «слідуючи», в чому можемо переконатися, звірившись зі словником скалькованих конструкцій [1]. Також у цьому прикладі можна побачити використання неправильно відмінку у слові «стандарти» [93].

Розгляньмо іще один приклад:

(2) <i>Dieses Gerät verfügt über hochwertige mobile Kommunikation und Unterhaltung, bei denen die hohen Standards von General Mobile genutzt werden.</i>	(2.10) <i>Цей пристрій надає високоякісний мобільний зв'язок та доступ до розваг, розробленими за високими стандартами компанії General Mobile.</i>
--	--

В наведеному уривку можна побачити неправильне вживання відмінку у слові «розробленими» [101].

Розгляньмо також випадок, що містить помилку пунктуації:

(2) *Beigefügte Zubehörteile sind nur für dieses Gerät hergestellt worden und können nicht mit anderen kompatibel sein. Zubehörteile, die nicht original sind oder für andere Geräte entworfen wurden, können nicht kompatibel mit Ihrem Gerät sein.*

(2.5) *Акcesуари які входять в комплект, розроблені тільки для цього пристрою і можуть не підходити до інших пристроїв. Акcesуари, які належать іншим пристроям і не є фірмовими можуть не підходити до вашого пристрою.*

Як можемо побачити, перекладач двічі поспіль вжив схожу структуру на початку речення, проте припустився пунктуаційної помилки. Це вказує на те, що це помилка, спричинена неуважністю.

Окрім вже розглянутих нами прикладів різних категорій помилок, у обраній нами схемі оцінювання особливої ваги надається помилкам у написанні назв продуктів та компаній. Розгляньмо таку помилку на прикладі:

(2) *Android One Mobiltelefone haben auch die besten Google Apps eingebaut, mit Zugriff auf über eine Million weiterer Anwendungen, Spiele und Books im Google Play Store.*

(2.5) *Смартфони Android One мають найкращі вбудовані програми Google, які забезпечують доступ до більше мільйона додатків, ігор і книг в магазині додатків **Coogle** Play.*

Як можна побачити, перекладач припустився помилки у написанні назви програми. Хоч на перший погляд така помилка може здатися незначною, проте якщо, наприклад, метою згадки в тексті такої власної назви продукту є його реклама, то неправильний переклад може негативно вплинути на продаж товару.

Розгляньмо іще один приклад:

(2) *Beigefügte Zubehörteile sind nur für dieses Gerät hergestellt worden und können nicht mit anderen kompatibel sein. Zubehörteile, die nicht original sind oder für andere Geräte entworfen wurden, können nicht kompatibel mit Ihrem Gerät sein.*

(2.11) *Аксесуари, які поставляються разом з даним пристроєм, не сумісні з іншими пристроями. Аксесуари, які не ідуть у комплекті з вашим пристроєм чи розроблені для інших пристроїв, не сумісні з Вашим смартфоном.*

Як можемо побачити, перекладач передав фразу «*können nicht mit anderen kompatibel sein*» українською категоричним твердженням «*не сумісні з іншими пристроями*». Проте, якщо порівняти цей варіант перекладу з іншими, наприклад з офіційним, то можна побачити формулювання, яке має дещо інше значення: (2.1) «*можуть не підходити до других пристроїв*». Тобто, категоричніший переклад цього уривку може вводити читача в оману щодо характеристик аксесуарів, що входять до комплектації телефону.

Розгляньмо іще один приклад:

(2) *Das heißt, Sie erhalten neue Funktionen, die meisten Anwendungen, schönes Design und integrierte Sicherheit auf einem Mobiltelefon, das schnell und reaktionsfähig ist.*

(2.6) *Таким чином, ви отримуєте доступ до нових функцій та більшості додатків, а зручний інтерфейс та вбудована система захисту забезпечують високу швидкість роботи та миттєву реакцію смартфона.*

(2.8) *Це означає, що ви отримуєте нові функції, багато програм, гарний дизайн та вбудовану систему безпеки, яка*

швидко працює.

Згідно з перекладом першого прикладу перекладу, саме зручний інтерфейс та вбудована система захисту забезпечують високу швидкість роботи та миттєву реакцію телефону. Проте, у оригінальному тексті стверджується, що цей телефон має такі характеристики, а не те що одні з них спричиняють наявність інших. Наприклад, інший перекладач передав це речення так: (2.2) *«Це означає, що ви отримуєте нові можливості, більше додатків, гарний дизайн і вбудований захист для телефону, який відрізняється чутливістю та швидким реагуванням»*. Як можемо побачити, у цьому варіанті перекладу між цими характеристиками телефону немає причинно-наслідкового зв'язку. Тобто формулювання у першому варіанті перекладу ми можемо вважати смисловою помилкою, яка може перешкодити правильному розумінню читачем тексту перекладу.

В другому варіанті перекладу цього уривку ми можемо побачити, що перекладач помилково відніс характеристики телефону до системи безпеки, що теж може ввести читача в оману.

Розгляньмо такий приклад:

(2) *Android One Mobiltelefone haben auch die besten Google Apps eingebaut, mit Zugriff auf über eine Million weiterer Anwendungen, Spiele und Books im Google Play Store.* (2.4) *До того ж, у телефонів з операційною системою Android також вбудовані найкращі програми Google, які відкривають доступ до понад мільйона інших програм, ігор та книг, які можна знайти у додатку Google Play Store.*

У цьому прикладі можемо побачити, що до тексту перекладу додано експлікацію, яка називає Android One операційною системою. Проте

насправді Android One – це серія смартфонів, а назва операційної системи, яку вони використовують – Android [105]. У такому разі, замість того щоб покращити розуміння читачем елементів тесту, експлікація може натомість ввести його в оману.

Розгляньмо приклад випущення у тексті перекладу:

(2) <i>Dieses Gerät verfügt über hochwertige mobile Kommunikation und Unterhaltung, bei denen die hohen Standards von General Mobile genutzt werden.</i>	(2.3) <i>Цей пристрій має високоякісний мобільний зв'язок та розважальні програми, що відповідають найвищим стандартам.</i>
--	---

Як можемо побачити, оригінальний уривок містить згадку не просто стандартів, а саме стандартів компанії General Mobile, що було випущено в перекладі. Така згадка назви компанії може виконувати апелятивну функцію та спонукати читача поцікавитися іншими товарами компанії. Оскільки переклад повинен прагнути зберегти функцію оригінального тексту, випущення такого елемента можна вважати за помилку.

Крім наведених вище прикладів помилок вживання лексики та помилок всередині окремих речень, потрібно також зазначити, що в багатьох із розглянутих нами перекладів обох фрагментів не дотримано оригінальної структури тексту, використано інший розмір шрифту та міжрядкові інтервали тощо. Хоча це й не обов'язково знижує якість кінцевого продукту, якщо текст все ще є читабельним, перекладач все одно має звертати увагу також і на такі аспекти перекладу, аби якомога краще відтворити оригінальний текст.

2. 3. Підходи до подолання труднощів перекладу технічних текстів

Отже, як можна побачити з вибраних та розглянутих нами прикладів помилок, допущених у перекладах ступінь погіршення зрозумілості чи читабельності тексту може значно відрізнятись. Деякі з помилок досить легко проігнорувати при читанні і вони не перешкоджають розумінню, а деякі дрібні помилки можуть змінити значення речення та перешкодити правильному його розумінню.

Перекладачі повинні намагатися усунути будь-які помилки в перекладі, щоб запобігти неправильному тлумаченню читачами повідомлення автора.

Досягти адекватності перекладу та уникнути допущення багатьох типів помилок перекладачеві може допомогти проведення перекладацького аналізу. Його розділяють на три етапи: доперекладацький аналіз тексту, аналіз у процесі перекладу та постперекладацький аналіз результату перекладу [25, с. 124].

К. Норд виділила екстралінгвістичні та лінгвістичні критерії доперекладацького аналізу. До екстралінгвістичних критеріїв входять такі аспекти, як оригінальний автор; одержувач перекладу; авторська інтенція; комунікативна мета; час, місце та причина створення оригінального тексту. До лінгвістичних критеріїв доперекладацького аналізу входять структура і зміст тексту; лексичні, стилістичні, синтаксичні, прагматичні особливості вихідного тексту [41, с. 96-97].

П. Ньюмарк виділив такі параметри доперекладацького аналізу як мета тексту та перекладача, стиль тексту, цільова аудиторія вихідного тексту та перекладу, час і місце видання оригінального тексту, а також конотативний, денотативний та культурний аспекти вихідного тексту. Проведення такого аналізу може допомогти перекладачеві підібрати стратегію перекладу, що відповідатиме очікуванням цільової аудиторії, та визначити функцію, яку повинен задовольняти текст перекладу [цит. за 41, с. 96-97].

Стратегія перекладу є програмою проведення перекладацької діяльності, сформованою відповідно до підходу перекладача до здійснення перекладу на основі мети перекладу. Для реалізації стратегії використовують тактики перекладу - дії, за допомогою яких вирішують певні задачі, враховуючи обрану стратегію перекладу. Тактики перекладу реалізують за допомогою перекладацьких операцій, які передбачають застосування прийомів перекладу та пошуку відповідників перекладу [42, с. 227]. Отже, обрання правильної стратегії перекладу зумовить відповідний вибір перекладацьких тактик та операцій. Тому цей етап перекладацького аналізу є вкрай важливим для здійснення адекватного перекладу.

Етап аналізу тексту, що відбувається під час перекладу, передбачає: аналіз заголовку та будови тексту; аналіз лексики, вжитої в тексті (неологізмів, акронімів, інтернаціоналізмів); вибір перекладацьких трансформацій, які доречно використати при перекладі.

Постперекладацький аналіз включає в себе виправлення помилок та корегування кінцевого продукту перекладу [25, с. 125-126].

Застосування перекладацького аналізу на всіх етапах процесу перекладу може запобігти допущенню багатьох помилок, які під час нашого дослідження ми виявили у роботах студентів. Наприклад, оскільки значну частину помилок у студентських роботах становили пунктуаційні та друкарські похибки, проведення постперекладацького аналізу могло б допомогти перекладачам легко виявити та виправити такі помилки.

Перекладач повинен забезпечити повноцінне та вірне відтворення вихідного тексту. Для цього він має повністю розуміти оригінал та, за потреби, прояснити усі незрозумілі частини тексту. Крім того, перекладач має гарно володіти мовою перекладу, аби уникнути припущання помилок [44, с. 40]. До того ж, гарне володіння мовою перекладу має сприяти тому, що перекладач не буде помилково переносити до тексту перекладу

конструкції, властиві для мови оригіналу [19, с. 52]. Вчені встановили, що для того, щоб перекладати науково-технічну літературу, перекладач повинен володіти словниковим запасом обсягом 3000 слів, до яких мають входити терміни, що позначають основні поняття, а також вузькофахові терміни певної галузі [8, с. 167].

Щоб полегшити розуміння вихідного тексту та заощадити час на пошуку термінів, перекладач має орієнтуватися в тематиці тексту. Крім того, перекладачеві варто знати сталі вирази та шаблонні висловлювання, що використовуються в певній галузі [8, с. 167]. Полегшити процес перекладу термінів також може знання закономірностей їх утворення [8, с. 169], а також семантичних особливостей термінів [14, с. 391].

Перекладач повинен підтримувати однорідність стилю у тексті та уникати вживання розмовних або діалектних слів [44, с. 40]. Також перекладач повинен знати жанрові та стилістичні норми текстів у мовах як оригіналу, так і перекладу, та правильно відтворювати особливості вихідного тексту відповідно до його стилю та жанру [13, с. 455]. Наприклад, юридичні тексти або патентна документація, а також контракти повинні бути відтворені дослівно або принаймні з максимальною точністю, оскільки в них можуть бути важливими окремі слова [44, с. 40].

Якщо перекладач не бере до уваги відмінності між жанровими та стилістичними особливостями різних мов, то текст перекладу може містити помилки, що знизять його якість [13, с. 455].

Якщо стилістичних помилок або помилок оформлення тексту було допущено в оригінальному тексті, то перекладач має оформити текст відповідно до вимог, пов'язаних з типом тексту у мові перекладу [26, с. 68-69].

2.4. Перекладацькі трансформації

Перекладачі можуть використовувати різні перекладацькі трансформації, коли стикаються з труднощами перекладу лексики. Перекладацькою трансформацією називають прийом перекладу, що включає використання семантичних та структурних відступів від оригіналу [42, с. 227].

Проблеми можуть виникати, наприклад, за наявності у тексті неологізмів або авторських термінів-новотворів, які не входять до словників. У такому разі перекладачі можуть підібрати близький відповідник у мові перекладу, використати прийоми калькування або транскодування, або передати значення терміна описово [43, с. 95]. Такий тип трансформацій називають лексичними трансформаціями [39, с. 69].

Калькування полягає у заміні складових частин безеквівалентної одиниці вихідної мови на їхні буквальні відповідники з мови перекладу [2, с. 161].

Транскодування включає до себе транслітерацію та транскрипцію і є побуквеним або пофонемним відтворенням лексичної одиниці вихідної мови використовуючи алфавіт мови перекладу [5, с. 229].

Транслітерація – передавання слова вихідної мови за допомогою літер мови перекладу [39, с. 69].

Транскрипція – передача звукової форми вихідного слова [18, с. 540].

Крім того, виділяють також змішане транскодування, яке поєднує в собі елементи транскрипції та транслітерації, а також адаптивне, або практичне транскодування, за якого оригінальне слово адаптують до особливостей структури мови перекладу [11, с. 540].

Описовий переклад – це передача безеквівалентної одиниці за допомогою широкого опису [32, с. 7]. Такий тип перекладу використовують

аби адекватно передати значення терміна, якщо інакше це не видається можливим [20, с. 372].

Наближений переклад – заміна безеквівалентної лексичної одиниці мови оригіналу на близьку за значенням одиницю мови перекладу [6, с. 99].

Антонімічний переклад - використання у перекладі лексичної одиниці, що має значення, протилежне до значення відповідної лексичної одиниці оригіналу. Розрізняють три види такої трансформації:

- позитивація – вихідне слово з негативною семою замінюють на таке, що не містить негативних компонентів;
- негативація – заміна вихідного слова без негативних компонентів на таке, що їх містить;
- анулювання двох негативних компонентів речення [3, с. 144].

Додавання слів - експліцитне вираження в тексті перекладу імпліцитного смислу оригіналу. Ця трансформація полягає у включенні лексичних елементів, які відсутні в оригіналі, в переклад з метою правильної передачі змісту речення вихідного тексту. Така трансформація необхідна для відтворення точного змісту та врахування мовних та культурних нюансів мови перекладу. Додавання слів також забезпечує дотримання мовних та мовленнєвих норм, що характерні для мови перекладу [3, с. 145].

Крім того, для передачі безеквівалентної лексики мовою перекладу перекладач може використати лексико-семантичні трансформації – переклад за допомогою лексичних одиниць мови перекладу, значення яких відрізняється від одиниць вихідної мови, але може бути виведене з них шляхом певних логічних перетворень.

Серед них розрізняють:

- конкретизацію – заміну оригінального слова чи словосполучення з більш широким значенням на слово чи словосполучення мови перекладу з вузьким значенням.
- генералізацію – заміну оригінальної лексичної одиниці з вузьким значенням на таку лексичну одиницю мови перекладу, яка має ширше значення.
- модуляцію (смісловий розвиток) – заміну вихідної лексичної одиниці на відповідник у мові перекладу, значення якого можна логічно вивести зі значення вихідної лексичної одиниці. Це також може включати заміну словникового відповідника на контекстуальний, або заміну на основі метафоричних чи метонімічних зв'язків між лексичними одиницями [33, с. 67-70].

Крім того, виділяють також граматичні трансформації, до яких входять: синтаксичне уподібнення (дослівний переклад), граматичні заміни (заміни форм слова, частин мови, членів речення), членування і об'єднання речень, додавання, опущення, транспозиція, перестановка [67, с. 73].

Розгляньмо деякі зі згаданих вище трансформацій на прикладах з проаналізованих нами перекладів:

(1) <i>Verwenden Sie keine defekten Stromkabel, Stecker oder lockere Steckdosen</i>	(1.1) <i>He</i>	<i>користуйтеся пошкодженими кабелями, штепселями та розетками.</i>
---	-----------------	---

У цьому фрагменті ми можемо побачити приклад використання опущення. Перекладач опустив слово «*lockere*», проте значення кінцевого тексту не було втраченим, адже слово «*пошкодженими*» на початку речення сприяло відшкодуванню опущеного слова.

Проте, опущення тут не було необхідним. Інші перекладачі передали обидва слова, наприклад: (1.7) *ніколи не використовуйте пошкоджені кабелі живлення, штекери або розхитані розетки.*

Розгляньмо іще один приклад опущення:

(1) <i>Bevor Sie in ferne oder unterentwickelte Orte verreisen, bestimmen Sie eine alternative Methode, einen Nothelfer zu kontaktieren.</i>	(1.7) <i>Перед відправленням у віддалені місця необхідно передбачити можливість звернення до сервісного центру альтернативним шляхом</i>
---	---

(1.11) *Перед тим як подорожувати у **далекі або погано розвинені місцевості**, оберіть альтернативний спосіб підтримувати зв'язок зі службою допомоги.*

Як бачимо, на відміну від вихідного тексту та другого варіанту перекладу, у першому варіанті згадуються лише віддалені місця, а згадку про «погано розвинені місцевості» опущено.

Розгляньмо іще один приклад опущення:

(1) <i>Extrem hohe Temperaturen können das Gerät beschädigen und die Ladekapazität, wirtschaftliche Nutzungsdauer des Geräts und des Ladegeräts verringern.</i>	(1.10) <i>Надзвичайно високі температури можуть пошкодити пристрій, а також зменшити ефективність роботи батареї та скоротити строк експлуатації.</i>
--	---

У цьому фрагменті можемо побачити опущення з перекладу згадки про те, що надзвичайно високі температури можуть пошкодити не тільки пристрій, а й зарядний пристрій. Внаслідок цього читач перекладу не отримує важливої інформації, що містилась в оригінальному тексті. Можемо дійти висновку, що використання перекладацької трансформації опущення було тут недоречним.

Розгляньмо іще декілька прикладів:

(1) *Lassen Sie das Gerät nicht unter hohem Druck. Andernfalls kann es zu Kurzschluss führen und extrem heiß werden.* (1.1) *Не залишайте пристрій під тиском, інакше може відбутись коротке замикання чи перегрів пристрою*

(1) *Erlauben Sie Kindern nicht, Ihr Gerät zu nutzen. Lassen Sie Kinder nicht mit dem Gerät spielen, da sie sich selbst oder andere verletzen können sowie das Gerät beschädigen können* (1.8) *не дозволяйте дітям користуватися пристроєм, а також гратися з телефоном, тому що вони можуть завдати шкоди собі чи іншим, або пошкодити телефон.*

У наведених фрагментах ми можемо побачити приклад об'єднання речень. Як бачимо, використання такої трансформації може посприяти тому, що речення виглядають у мові перекладу більш природними. Перенесення до українськомовного перекладу структури оригінальних речень могло б виглядати дещо незграбним.

Розгляньмо іще один приклад:

(2) *Ihr General Mobile GM 8d ist ein Android One Telefon. Es läuft mit Android und im Gegensatz zu den* (2.10) *Von der General Mobile GM 8d - це телефон серії Android One. Цей телефон працює на базі*

meisten Mobiltelefonen bekommt es Sicherheitsupdates für zwei Jahre, so dass Ihr Telefon immer frisch und sicher bleibt.

операційної системи Android, і, на відміну від більшості мобільних телефонів, отримує оновлення безпеки протягом двох років після випуску, тому Ваш телефон завжди залишатиметься оновленим та захищеним.

У цьому фрагменті ми можемо побачити одразу декілька прикладів використання лексичної трансформації додавання слів. Для того, аби досягти повного розуміння читачем тексту, перекладач додав до цільового тексту кілька уточнень.

Розгляньмо іще один приклад:

(2) *Ihr General Mobile GM 8d ist ein Android One **Telefon**.*

(2.9) *Гаджет General Mobile GM 8d - це **смартфон** Android One.*

У цьому фрагменті ми можемо побачити приклад застосування конкретизації. Перекладач замінив слово «*Telefon*» [99], яке має ширше значення на більш конкретний відповідник – «*смартфон*» [88].

Розгляньмо також приклад генералізації:

(1) *Ihr **Gerät** ist kein Spielzeug.*

(1.7) *Даний **виріб** не є іграшкою.*

Перекладач замінив слово «*Gerät*», яке позначає електронні прилади, або інструменти, що сприяють механічній роботі [98] на слово із ширшим значенням «*виріб*», що позначає «*вироблену, виготовлену з чогось річ, предмет для вжитку*» [83].

Розгляньмо приклад застосування антонімічного перекладу, а саме позитивації:

- (1) *Das Gerät benötigt keine regelmäßige Wartung.* (1.4) *Рекомендовано проводити регулярний технічний огляд пристрою.*

Як можемо побачити, при роботі над текстом, перекладач випустив компонент з негативним значенням, який був присутнім в оригінальному тексті.

Проаналізувавши цей фрагмент раніше, ми дійшли висновку, що антонімічний перекладу тут не є доречним та призводить до неправильного розуміння цільовим читачем тексту.

Розгляньмо такі варіанти перекладу одного й того ж оригінального фрагмента:

- (1) *Zerschlagen oder bohren Sie niemals ein Loch in Ihr Telefon.* (1.8) *бережіть телефон від падінь і не намагайтесь зробити у ньому отвори*
- (1.7) *уникайте пошкоджень телефона, а також не свердліть у ньому отвори*

У першому з наведених фрагментів ми можемо побачити смисловий розвиток, оскільки переклад містить причинно-наслідковий розвиток оригінального речення. Замість наслідку (розбиття) в перекладі вказується причина (падіння).

У другому фрагменті ми можемо побачити генералізацію, оскільки конкретний тип ушкодження (розбиття), замінено у перекладі на пошкодження загалом.

Отже, як можна побачити, перекладачі мають багато варіантів вирішення проблем, що виникають під час перекладу, наприклад, пов'язаних з пошуком часткових або контекстуальних відповідників фахової лексики мовою перекладу, експлікацією змісту оригіналу та дотриманням жанрово-стильових норм мови перекладу для аналізованого виду тексту «інструкція з експлуатації». Крім того, використання перекладацьких трансформацій може допомогти досягти забезпечення еквівалентності цільового тексту та правильного відтворення змістової інформації при перекладі. Проте, як ми побачили у розглянутих нами прикладах трансформацій, іноді вони не є потрібними або доречними у перекладі і можуть призвести до втрати інформації у цільовому тексті. Тому хоча такі трансформації є корисними, перекладачі мають бути уважними при їхньому використанні.

2.5. Інструменти забезпечення та оцінки якості перекладу

Виділяють декілька інструментів, які можна використати для оцінювання та покращення якості перекладу. Перш за все варто згадати зворотній переклад - це найпоширеніший спосіб оцінки якості перекладу. Одним з варіантів проведення оцінювання якості перекладу за допомогою зворотного перекладу є здійснення перекладу двома окремими перекладачами, чії роботи потім поєднує в один текст перекладу третій перекладач. Після цього четвертий перекладач здійснює зворотній переклад, виділяючи відмінності між вихідним текстом та текстом перекладу, щоб оцінити еквівалентність перекладу оригіналові.

Однак, незважаючи на популярність цього підходу, вчені також висловлюють щодо нього критику. Так, наприклад, цей інструмент оцінки не бере до уваги такі елементи процесу перекладу, як цільовий читач, мета перекладу та соціальні умови, в яких було створено оригінальний текст та переклад. Натомість, зворотній переклад зосереджується лише на тексті та

його лінгвістичних ознаках, чого, на думку вчених, не досить, аби повноцінно оцінити якість перекладу.

Зворотній переклад як інструмент оцінювання якості перекладу найкраще застосовувати до текстів, які перекладаються дослівно та, наприклад, для забезпечування правильності використання термінології. Проте, цей інструмент перекладу може також призводити до помилок, оскільки перевага надаватиметься найближчому доречному терміну, без урахування його семантичних ознак. До того ж, залежно від контексту, дослівний переклад не завжди є найкращим.

На заміну зворотному перекладу вчені пропонують здійснювати переклад шляхом співпраці декількох перекладачів. Такий підхід складається з п'яти основних етапів: переклад, рецензування, затвердження перекладу, попередня перевірка (наприклад, використання тексту на практиці) та оформлення документів, пов'язаних із перекладом [46, с. 267-293].

Для усунення друкарських помилок, правильного перенесення цифр та форматування, дотримання правильності пунктуації та послідовності перекладу термінології, можна використовувати інструменти для оцінювання якості перекладу, включені до програм для автоматизованого перекладу [47, с. 166-167]. Такі інструменти можуть виявляти невідповідності URL-адрес, буквено-цифрові невідповідності, помилковий переклад термінології та інше [65, с. 89-92].

Основними допоміжними інструментами, що входять до програм для автоматизованого перекладу, є пам'ять перекладів та термінологічні бази.

Термінологічні бази є ключовим елементом забезпечення якості перекладу [65, с. 89-92]. Вони містять інформацію про окремі лексичні одиниці і, хоча самі вони не допомагають здійснити переклад, вони

допомагають перекладачеві заощадити значну кількість часу на пошуку перекладів термінів, пропонуючи варіанти їхнього перекладу, а також сприяють узгодженості термінології у тексті [7, с. 66].

Також важливим елементом програм для автоматизованого перекладу є пам'ять перекладу. За допомогою неї перекладач може звернутися до бази даних попередніх перекладів, які, як правило, відображаються у пореченнєвому форматі, та знайти речення та словосполучення, схожі на ті, над якими він працює. Таким чином, перекладач може порівняти різні варіанти перекладу схожих речень та самостійно дійти висновку, який варіант кращий для поточного перекладу. Пам'ять перекладу може складатися із перекладів, здійснених різними перекладачами та імпортованих до програми для автоматизованого перекладу. Використовуючи цю функцію, також можна порівняти здійснені іншими перекладачами переклади того ж оригінального тексту [71, с. 31-34].

Найпопулярнішими серед перекладачів програмами для автоматизованого перекладу з вбудованими інструментами пам'яті перекладу та термінологічних баз є Trados, MemoQ, OmegaT та інші [58, с. 12].

Також за допомогою подібних програм можна проводити кількісну оцінку якості перекладу. Вони дозволяють визначити кількість помилок у тексті відповідно до заданих параметрів та «відносної» ваги помилок [37, с. 236]. Це може допомогти перекладачеві виявити помилки та виправити їх, підвищуючи цим якість перекладу.

Проте, хоча багато перекладознавців та перекладачів-практиків зазначають, що використання засобів автоматизованого перекладу сприяє полегшенню та пришвидшенню перекладу, воно також може негативно впливати на когезію тексту, адже під час роботи з такими програмами, перекладачі працюють з текстом, автоматично розділеним на окремі

речення. У такому форматі роботи перекладачеві може бути важче простежити за зв'язністю та логічністю між окремими сегментами. Крім того, під час роботи з такими програмами, перекладачі схильні обирати варіанти перекладу, запропоновані програмою, без змін, що також може призвести до помилок [64, с. 344]. Тому, хоча програми автоматизованого перекладу і сприяють полегшенню процесу перекладу, перекладачі все одно повинні бути уважними, аби уникнути допущення помилок.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ II

Отже, розглянувши матеріал, викладений у цьому розділі, можна дійти таких висновків:

Існує безліч аспектів, на які повинен звертати увагу перекладач під час роботи над текстом. Хоча рівень впливу різних типів помилок на остаточну якість тексту є різним, перекладач не повинен ігнорувати жоден з них, адже навіть помилки, які здаються дрібними, можуть негативно вплинути на розуміння тексту читачем або на імідж автора чи видавця.

Розглянувши декілька схем оцінювання перекладів, запропонованих різними перекладознавцями та організаціями, ми дійшли висновку, що загалом можна виділити три категорії помилок, залежно від того, наскільки вони впливають на якість перекладу: помилки, які суттєво змінюють та погіршують текст, помилки, які помірно змінюють та погіршують текст та помилки, які незначною мірою змінюють та погіршують текст. До помилок, що суттєво погіршують текст, відносять: орфографічні або пунктуаційні помилки, які негативно впливають на зміст тексту; неправильні назви виробників, брендів або продуктів; логічно неправдоподібні твердження або такі, що суперечать здоровому глузду. Помилки із середнім впливом на текст включають граматичні чи синтаксичні помилки, порушення когезії, культурні або локалізаційні помилки, використання неправильних чисел або одиниць виміру, смислові помилки спричинені лексичними помилками, а також порушення правил оформлення технічної документації. До помилок, які мало впливають на текст, відносять незначні лексичні помилки, непослідовні зміни, неелегантний стиль, занадто довгі формулювання, незначні помилки локалізації, відхилення форматування, помилки орфографії та пунктуації, друкарські помилки, помилки когерентності тексту або тема-рематичної структури, а також порушення принципів оформлення технічної документації в тексті перекладу. Залежно від міри погіршення ними якості тексту перекладу, вчені оцінюють вплив кожної помилки на загальну оцінку тексту від 1 до 3 штрафних балів.

На основі вибраної нами схеми оцінювання якості перекладу, ми проаналізували переклади технічних текстів, здійснені студентами. Ми розглянули та проаналізували помилки, виявлені нами у роботах студентів, а саме: пунктуаційні та друкарські помилки, помилки в написанні назв продуктів, вживання неправильних відмінків, непослідовність використання форми звернення до читача, неправильний підбір відповідників. Серед цих помилок найбільшу кількість становили такі, що мало впливають на текст. Помилки з середнім впливом на текст зустрічались рідше та включали смислові помилки, спричинені лексичними помилками. Найменше у розглянутих нами текстах траплялось помилок, що суттєво погіршують текст. До них ми відносили твердження, що кардинально суперечили оригінальному тексту, а також помилки у написанні назв продуктів або виробників.

На основі виявлених нами помилок ми дослідили проблематичні аспекти перекладу технічних текстів, встановлені нами у попередньому розділі, наприклад, вибір контекстуального відповідника для фахової лексики та вибір правильного варіанту із кількох значень лексеми оригіналу, необхідність застосування експлікації значення оригінального речення, або перенесення помилок та недоліків оригінального тексту до кінцевого, наприклад, перенесення непослідовності використання термінології до тексту перекладу. Також ми встановили, що багатьох проблем, виявлених нами у студентських перекладах, можна уникнути, підбираючи відповідники у мові перекладу, які є більш доречними, звертаючи більше уваги на помилки, спричинені неухважністю, уникаючи перенесення помилок оригінального тексту до перекладу, а також намагаючись зберегти та правильно передати якомога більше важливої інформації з оригінального тексту.

Перекладознавці також встановили найкращі шляхи уникнення труднощів при перекладі та усунення недоліків перекладу, спричинених

ними. Перекладач має повністю розуміти оригінальний текст та гарно володіти мовою перекладу, а також жанрово-стилістичними нормами обох мов, щоб не припускати помилок.

Крім того, релевантним є проведення перекладацького аналізу, аби досягти адекватності перекладу та уникнути помилок. Такий аналіз поділяють на три основні етапи (доперекладацький, перекладацький та постперекладацький), кожен з яких зосереджується на окремих аспектах тексту та процесу перекладу, аби забезпечити відповідність перекладного тексту своїй функції та відсутність у ньому помилок.

Також ми розглянули перекладацькі трансформації, які перекладачі можуть використовувати, наприклад, для відтворення лексики в технічному тексті, що не має усталених відповідників у мові перекладу. Серед них розрізняють лексичні, лексико-семантичні та граматичні трансформації. До лексичних трансформацій входять транслітерація, транскрипція, калькування, описовий і наближений переклад та інші. До лексико-семантичних трансформацій відносять конкретизацію, генералізацію та модуляцію. Серед граматичних трансформацій розрізняють дослівний переклад, граматичні заміни, членування і об'єднання речень, додавання, опущення, транспозицію та перестановку. Ми розглянули доцільність і вмотивованість використання деяких з цих трансформацій на практиці на основі проаналізованих нами студентських перекладів. Наприклад, у деяких з розглянутих нами прикладів, використання таких перекладацьких трансформацій, як опущення або антонімічний переклад, призвело до допущення помилок або втрати інформації у тексті перекладу.

Крім того, існують інструменти, що сприяють підвищенню якості перекладу та допомагають її оцінити. Так, перекладачі можуть провести зворотній переклад, аби досягти максимальної наближеності тексту перекладу до оригіналу. Також, під час перекладу можна використовувати

термінологічні бази та пам'ять перекладу, які сприяють однорідності перекладу термінології та підвищують загальну якість перекладу. Проте використання допоміжних засобів при перекладі не гарантує відсутності у кінцевому тексті помилок, адже при роботі з такими засобами перекладач все одно має бути уважним.

ЗАГАЛЬНІ ВИСНОВКИ

В центрі уваги нашого дослідження перебували множинні переклади технічних текстів, а також підходи до їхнього оцінювання та забезпечення їхньої якості.

Важливим поняттям для нашої роботи є «якість». Розглянувши низку стандартів, ми дійшли висновку, що якісний продукт повинен задовольняти вимоги та потреби замовника. Якісним перекладом можна вважати такий переклад, який не містить граматичних, пунктуаційних або орфографічних помилок, відповідає смислу і оформленню оригінального тексту та підтримує одноманітність стилю та послідовність вживання термінів, найменувань, умовних позначень, скорочень і символів.

Крім того, ми проаналізували запропоновані різними перекладознавцями критерії якості перекладу. Оскільки висунуті багатьма вченими пропозиції є суб'єктивними та нечіткими, не існує однозначного переліку таких критеріїв. Проте, ми змогли вибрати основні критерії, які найчастіше використовують для оцінювання якості перекладу, як, наприклад, точність, читабельність, лаконічність, літературність та зрозумілість перекладу, однорідність стилю та узгодженість термінології, відповідність перекладу своїй функції.

Також ми розглянули стандарти якості перекладів та технічних текстів, розроблені різними організаціями.

У процесі нашого дослідження ми дійшли висновку, що важливим аспектом для перекладу, а також аналізу його якості є його мета. Переклад повинен задовольняти потреби замовника, а отже – правильно виконувати свою мету. Для цього перекладач повинен знати, для чого здійснюється переклад та де його будуть використовувати, адже, залежно від цього, формат перекладу може відрізнитись.

Проте існує низка проблем та труднощів, що виникають під час роботи над перекладом та можуть спричиняти помилки і знижувати якість перекладу. Наприклад, відсутність у певній технічній галузі усталеної термінології, наявність у тексті загальнонаціональної лексики у фаховому значенні, багатозначних термінів, неологізмів чи okazіональних скорочень. Ускладнюють розуміння вихідного тексту також складні та довгі речення з багатьма вставними словами та конструкціями, які можуть бути малозрозумілими. Ми розглянули різні класифікації помилок перекладу.

Під час перекладу перекладач повинен дотримуватись особливостей оформлення технічних текстів, дат, чисел тощо відповідно до правил, що використовуються в мові перекладу. Крім того, іноді перекладачеві може доводитись виправляти при перекладі помилки, яких припустився автор вихідного тексту.

Також ми розглянули кілька схем оцінювання якості перекладу. Більшість з них оцінюють помилки за їхньою грубістю та впливом на зміст тексту. Крім того, при оцінюванні помилок враховують, до якої категорії вони входять: пунктуаційні, синтаксичні, смислові помилки тощо. Це також впливає на вагу помилки. Для нашого аналізу ми обрали схему, запропоновану Петером Шміттом. Він поділяє помилки на три типи: помилки, що суттєво погіршують текст, помилки з середнім впливом на текст та помилки, що мало впливають на текст. Віднесення певні помилки до певної категорії визначається також її типом, наприклад, серйозні орфографічні/пунктуаційні помилки, що викривлюють зміст, смислові помилки, неправильні назви виробників або логічно неправдоподібні твердження відносять до першої категорії. До другої категорії серед інших належать граматичні та синтаксичні помилки, порушення когезії та правил оформлення технічної документації. До третьої категорії насамперед відносять непослідовні зміни, неелегантний стиль, та занадто довгі формулювання.

Проаналізувавши множинні переклади фрагментів інструкції з використання мобільного телефону, здійснені студентами, ми розглянули на прикладах, які саме помилки можуть виникати у перекладі, та порівняли їх з вдалимими варіантами перекладу. Багато з помилок, яких припустилися студенти, були пов'язані з неправильним розумінням ними вихідного тексту або помилковим вибором відповідників до лексичних одиниць мови оригіналу у мові перекладу. Крім того, у студентських перекладах часто траплялись друкарські та пунктуаційні помилки.

Розглянуті нами переклади ми оцінили за кількістю та серйозністю помилок, відводячи кожній помилці штрафний бал за шкалою від 1 до 3. Найбільшу кількість помилок, які ми виявили, становили такі, що мало впливають на текст. Помилки з середнім впливом на текст зустрічались рідше. Помилки, що суттєво погіршують текст, траплялось найменше. У першому фрагменті, який ми проаналізували, загальна кількість штрафних балів, відведених перекладам студентів становила від 3 до 11, а у другому - від 4 до 13 балів.

Крім того, ми визначили, що допоможе перекладачеві уникнути цих проблем або полегшить їхнє розв'язання. Так, проведення перекладацького аналізу, що складається з трьох етапів – доперекладацького, перекладацького та постперекладацького – може допомогти перекладачеві правильно підібрати стратегію перекладу та трансформації, які він може використати, що дозволить йому уникнути змістових, логічних та жанрово-стилістичних помилок. Крім того, такий аналіз також передбачає етап виправлення помилок, зокрема орфографічних, пунктуаційних та друкарських, що зменшить їхню кількість у кінцевому перекладі.

Перекладачеві також варто гарно розумітися на тематиці тексту, а за наявності незрозумілих уривків тексту – звертатися до автора або до допоміжної літератури. Для полегшення процесу перекладу перекладачеві

варто гарно володіти обома мовами оригіналу й перекладу та мати значний словниковий запас термінологічної лексики, до якого мають входити як терміни на позначення основних понять, так і терміни, що відносяться до конкретних галузей.

Крім того, ми дослідили перекладацькі трансформації, зокрема способи відтворення лексики, що не має відповідників у мові перекладу, наприклад, власних назв. Перекладачі можуть відтворити таку лексику, використовуючи лексичні або лексико-семантичні трансформації. Лексичні трансформації включають транслітерацію, транскрипцію, калькування, описовий та наближений переклад. До лексико-семантичних трансформацій відносять конкретизацію, генералізацію та модуляцію. Крім цих трансформацій, вирізняють також граматичні трансформації, до яких відносять дослівний переклад, граматичні заміни, членування і об'єднання речень, додавання, опущення, транспозицію та перестановку. На основі розглянутих нами у цій роботі студентських перекладів, ми розглянули доцільність використання деяких з цих трансформацій. Наприклад, деякі з виявлених нами трансформацій, таких як опущення, призвели до втрати у тексті перекладу інформації, яку містив вихідний текст. Крім того, ми виявили приклад невдалого використання антонімічного перекладу, яке призвело до неправильності перекладу.

Також для оцінки якості перекладного тексту можна використовувати зворотній переклад. Він сприяє забезпеченню правильності використання термінології та якомога більшій наближеності тексту перекладу до оригіналу. Проте, такий інструмент забезпечення якості перекладу не враховує цільового читача та мету перекладу, тому не завжди є ефективним та доречним. До того ж такий переклад є занадто дослівним.

Для підвищення якості перекладу перекладачі можуть також застосовувати інструменти, вбудовані в програми автоматизованого

перекладу, наприклад, пам'ять перекладу та термінологічні бази. Крім того, такі програми дозволяють проаналізувати текст на наявність помилок, що може полегшити перекладачеві їхнє виправлення. Тим не менш, для виявлення багатьох помилок, перекладач все одно має бути уважним, навіть якщо він використовує допоміжні інструменти.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Береза Т Скажи мені українською. Львів : Апріорі, 2019. 456 с.
2. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій: доопрацьований та доповнений : навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград : РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
3. Богайчук О. С. Лексичні трансформації в перекладі. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Філологія»*. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 49 том 2. 143-146.
4. Буруніна Н. В. Переклад науково-технічних текстів у сфері ІТ. *Закарпатські філологічні студії*. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 15. С. 121-127.
5. Вакуленко М. О. Українська термінологія: комплексний лінгвістичний аналіз : монографія. Івано-Франківськ : Фоліант, 2015. 361 с.
6. Гаврилова І. М. Переклад безеквівалентної лексики на матеріалі казок братів Грімм. *Закарпатські філологічні студії*. Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 14. Том 2. С. 96-102.
7. Горбань К. Ф. Роль термінологічних баз даних у перекладі науково-технічної інформації. *Розвиток філології й лінгводидактики в умовах реформування освітньої системи* : матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 23-24 вересня 2022 р.). Одеса : Видавництво «Молодий вчений», 2022. С. 63-68.
8. Гречина Л. Б. До проблеми лексичних труднощів перекладу науково-технічної літератури. *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки*. Житомир : Вид-во Житомирського держ. ун-ту імені І. Франка, 2011. Вип. 57. С. 166-169.
9. ДСТУ ISO 9000:2015 Системи управління якістю. Основні положення та словник термінів. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 45 с.

- 10.Зарівна О. Т. Навики перекладу як умова розвитку іншомовних здібностей студентів технічних навчальних закладів. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка*. 2012. № 21 (256). С. 166-173.
- 11.Згурська В. Г. Структурно-семантичні характеристики юридичної термінології англійської мови у рамках україномовного перекладу. *Актуальні проблеми слов'янської філології*. Бердянськ : Бердянський державний педагогічний університет, Інститут літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України, 2010. Випуск XXIII, част. 2. С. 525-542.
- 12.Іщенко Т. В. Типові помилки при перекладі фахових текстів спорту. *Науковий вісник Чернівецького університету. Германська філологія*. 2014. Вип. 692-693. С. 330-334.
- 13.Карабан В. І. Переклад англійської наукової і технічної літератури. Граматичні труднощі, лексичні, термінологічні та жанрово-стилістичні проблеми. Вінниця : Нова Книга, 2004. 576 с.
- 14.Кияк Т. Р., Науменко А. М., Огуй О. Д. Перекладознавство (німецько-український напрям) : підручник. Київ : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2008. 543 с.
- 15.Кияк Т. Р., Науменко А. М., Огуй О. Д. Теорія та практика перекладу (німецька мова) : підручник для студентів вищих навчальних закладів. Вінниця : Нова книга, 2006. 592 с.
- 16.Ключник О., Грицик Г. Труднощі науково-технічного перекладу. *Проблеми та перспективи розвитку науки на початку третього тисячоліття у країнах СНД* : матеріали V міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Переяслав-Хмельницький, 17 – 19 листоп. 2012 р.) Переяслав-Хмельницький, 2012. С. 187-189.
- 17.Коліна С. Контроль / Оцінювання. *Енциклопедія перекладознавства*. Вінниця : Нова книга, 2020. Т. 2. С. 60-66.
- 18.Коромисел М. В. Особливості перекладу німецької науково-технічної літератури. *Актуальні проблеми сучасного перекладознавства* : збірник

- матеріалів Всеукраїнської науково-практичної конференції (м. Черкаси, 30 травня 2018 року). Черкаси, 2018. С. 58-60.
19. Костін Я. Особливості науково-технічного тексту та труднощі його перекладу. *Мовознавство*. 2014. №3. С. 52–56.
20. Крисанова Т. А. Особливості перекладу англійських економічних термінів в умовах безеквівалентності. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Серія «Філологічна»*. Острог : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2010. Вип. 14. С. 371-374.
21. Кузьменко Н. Жанрово-стилістичні особливості перекладу науково-технічних текстів. *Сучасні дослідження з іноземної філології. Збірник наукових праць*. Ужгород : Видавничий дім «Гельветика». 2021. Вип. 1(19). С. 81-89.
22. Кур'янова М. О. Граматичні труднощі перекладу німецьких науково-технічних текстів українською мовою : дис. ... канд. філол. наук: 10.02.16 / Київський національний університет ім. Тараса Шевченка. Київ, 2005. 202 с.
23. Лисенко Е. І., Бублик В. Н., Двухжилов О. В. та ін. Німецько-український, українсько-німецький словник / за ред. Лисенко Е. І. Вінниця : Нова Книга, 2012. 976 с.
24. Лобода В. А. Перекладацькі трансформації: дефінітивний характер та проблеми класифікації. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: «Філологія»*. Херсон : Видавничий дім «Гельветика», 2019. Вип. 43 том 4. С. 72-74.
25. Максимов С. Є. Перекладацький аналіз тексту у світлі дискурс-аналізу. *Науковий вісник кафедри Юнеско КНЛУ Серія «Філологія. Педагогіка. Психологія»*. 2017. Вип. 34. С. 124-127.
26. Михайленко О. О. Синтаксичні трансформації у перекладі наукової статті. *Мовні і концептуальні картини світу*. Київ : ВПЦ «Київський університет», 2020. Вип. 1 (67). С. 68-80.

27. Мюллер В. Великий німецько-український словник. Київ : Видавничий дім «Чумацький шлях», 2005. 792 с.
28. Навагіна А., Кондратенко А. Актуальні проблеми перекладу сучасних науково-технічних текстів. *Документно-інформаційні комунікації в умовах глобалізації: стан, проблеми і перспективи* : матеріали II Всеукраїн. наук.-практ. Інтернет-конф. Полтава : ПолтНТУ. 2016. С. 305-308.
29. Недайнова І. В. Теорія скорос крізь призму функціонального перекладу. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія «Філологічні науки»*. 2021. Вип. 2 (22). С. 251-257.
30. Онищенко Ю. К. Локалізація програмних продуктів у англо-українському перекладі : автореф. дис... канд. філол. наук : 10.02.16. Київ, 2009. 19 с.
31. Подвойська О., Гончарова-Ільїна Т. Технічна документація як особливий вид тексту у мовностилістичному та перекладацькому аспектах. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка*. Дрогобич : Видавничий дім «Гельветика», 2021. Вип. 35, том 7. С. 134-141.
32. Полюжин М. М., Максимчук Н. М., Омельченко Л. Ф. Теорія і практика перекладу з англійської мови на українську : навчальний посібник. Київ : Навчально-методичний кабінет з вищої освіти при Мінвузі УРСР, 1991. 96 с.
33. Проценко Н. В. Лексико-семантичні підстановки в перекладі англійських текстів. *Науковий вісник Криворізького національного університету. Філологічні студії: Структура і семантика мовних одиниць*. Кривий Ріг : НПП Астерікс, 2015. Вип. 12. С. 64-72.
34. Сіденко Н. Лексичні проблеми перекладу сучасної науково-технічної літератури. *Український науково-інтелектуальний простір: реалії та перспективи розвитку* : матеріали IV всеукр. наук.-практ. інтернет-

- конф. (м. Переяслав-Хмельницький, 29-30 квітня 2012 р.) Переяслав-Хмельницький, 2012. С. 147-149.
35. Скиба К. М. Функціональний підхід, що ґрунтується на «скопос-теорії», як інструмент сучасного перекладача. *Науковий журнал «Актуальні проблеми філології та перекладознавства»*. Хмельницький, 2019. Вип. 18. С. 25-30.
36. Смолій М. Великий українсько-німецький словник. Том 1. Тернопіль : Богдан, 2023. 1088 с.
37. Стахмич Ю.С. Адекватність та еквівалентність перекладу в контексті комп'ютерної лінгвістики. *Вісник Житомирського державного університету. Філологічні науки*. Житомир : Вид-во Житомирського держ. ун-ту імені І. Франка, 2012. Вип. 66. С. 235-238.
38. Стегалюк А. В. Особливості перекладу українською мовою професійної термінології текстів науково-технічного спрямування. *Інформаційні технології в освіті, науці та виробництві*. Одеса : Бахва, 2014. Вип. 5(10). С. 216-225.
39. Фурт Д. В., Дмитрук Л. А. Термінологія : навчальний посібник. Кривий Ріг : Донецький національний університет економіки і торгівлі ім. М. Туган-Барановського, 2020. 172 с.
40. Черноватий Л. М. Методика викладання перекладу. Вінниця : Нова Книга, 2013. 376 с.
41. Шапошник О. М. Доперекладацький аналіз письмового тексту як передумова створення адекватного тексту. *Сучасна філологія: актуальні наукові проблеми та шляхи вирішення*: матеріали міжнар. наук.-практ. конф. (Одеса, 26-27 квітня 2019 р.). Одеса : Південно-українська організація «Центр філологічних досліджень», 2019. С. 96–99.
42. Юхимець С. Ю. Особливості перекладу науково-технічного дискурсу (на матеріалі перекладів з англійської мови українською). *Науковий*

вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Лінгвістичні науки. 2018. № 27. С. 223-232.

43. Яремко А. О. Особливості перекладу науково-технічних термінів. *Перекладацькі інновації* : матеріали VII всеукр. студ. наук.-практ. конф. (м. Суми, 16–17 березня 2017 р.) Суми, 2017. С. 94-96.
44. Ahrend K. Kriterien für die Bewertung von Fachübersetzungen. *Übersetzungsqualität : Kritik – Kriterien – Bewertungshandeln* : Berlin : Frank & Timme, 2014. S.31-42.
45. Al-Qinai J. Translation Quality Assessment. Strategies, Parametres and Procedures. *Meta: Translators' Journal*. 2000. Volume 45, Number 3. P. 497–519.
46. Colina S., Marrone N., Ingram M., Sánchez D. Translation Quality Assessment in Health Research: A Functionalist Alternative to Back-Translation. *Evaluation & the Health Professions*. 2017. P. 267–293.
47. Debove A., Furlan S., Depreatere I. A Contrastive Analysis of Five Automated Tools (QA Distiller 6.5.8, Xbench 2.8, ErrorSpy 5.0, SDL Trados 2007 QA Checker 2.0 and SDLX 2007 SP2 QA Check). *Perspectives on translation quality*. Berlin : De Gruyter Mouton, 2012. P. 161-193.
48. Göpferich S. Von Hamburg nach Karlsruhe. Ein kommunikationsorientierter Bezugsrahmen zur Bewertung der Verständlichkeit von Texten. *Fachsprache/International Journal of LSP*. 2001. 23 (3–4). S. 117–138.
49. Gräfe E., Michael J. Regelbasiertes Schreiben - Deutsch für die technische Kommunikation. Tekom, 2013. 168 S.
50. Groeben N., Christmann U. Textoptimierung unter Verständlichkeitsperspektive. *Textproduktion. Ein interdisziplinärer Forschungsüberblick*. Tübingen : Max Niemeyer Verlag, 1989. S. 164-195.
51. Heidrich F. Kommunikationsoptimierung im Fachübersetzungsprozess : Berlin : Frank & Timme, 2016. 276 S.

- 52.Hönig H. Übersetzen zwischen Reflex und Reflexion – Ein Modell der übersetzungsrelevanten Textanalyse. *Übersetzungswissenschaft. Eine Neuorientierung*. Tübingen : A. Francke Verlag, 1986. S. 230-251.
- 53.Horn-Helf B. Technisches Übersetzen in Theorie und Praxis. Tübingen-Basel : A. Francke Verlag, 1999. 371 S.
- 54.House J. ‘How do we know when a translation is good?’ in E. Steiner and C. Yallop. *Exploring Translation and Multilingual Text Production: Beyond Content*. Berlin : Mouton de Gruyter, 2001. P. 127–160.
- 55.House J. Translation Quality Assessment: A Model Revisited. Tübingen : Narr, 1997. 207 p.
- 56.Kupsch-Losereit S. Zur Evaluierung von Übersetzungen: Parameter der Bewertung. *Translationsqualität*. Frankfurt am Main : Peter Lang Verlag, 2007. S. 333–343.
- 57.Langer I., Schulz von Thun F., Tausch R. Verständlichkeit in Schule, Verwaltung, Politik und Wissenschaft: mit einem Selbsttrainingsprogramm zur Gestaltung von Lehr- und Informationstexten. München : Ernst Reinhardt Verlag, 1974. 191 S.
- 58.Makoushina J. Translation Quality Assurance Tools: Current State and Future Approaches. Tomsk : Palex Language and Software, 2007. 39 p.
- 59.Mihaeva V., Schumann A.-K., Wurm A. Beyond Linguistic Equivalence. An Empirical Study of Translation Evaluation in a Translation Learner Corpus. *Workshop on Humans and Computer-assisted Translation*. Gothenburg : Association for Computational Linguistics, 2014. P. 47–56.
- 60.Molnár O. Source Text Quality in the Translation Process. *Tradition and Trends in Trans-Language Communication*. Olomouc : Palacký University, 2013. 279 p.
- 61.Nida E. Toward a Science of Translating, Leiden : E.J. Brill, 1964. 321 p.
- 62.Nord C. Textanalyse und Übersetzen. Theorie, Methode und didaktische Anwendung einer übersetzungsrelevanten Textanalyse. Heidelberg: Julius Groos Verlag, 1988. 314 S.

63. Nord C. *Translating as a Purposeful Activity: Functionalist Approaches Explained*. Manchester : St. Jerome, 1997. 166 p.
64. Olohan M. Translators and translation technology: the dance of agency. *Translation Studies*. 2011. Volume 4, Issue 3. P. 342-357.
65. Petrova V. Translation Quality Assessment Tools and Processes in Relation to CAT Tools. *Proceedings of the 2nd Workshop on Human-Informed Translation and Interpreting Technology* (Varna, Bulgaria, September 5 - 6 2019). P. 89–97.
66. Popiolek M. Terminology management within a translation quality assurance process. *Handbook of terminology*. John Benjamins Publishing Company, 2015. P. 341-360.
67. Reiss K. *Möglichkeiten und Grenzen der Übersetzungskritik. Kategorien und Kriterien für eine sachgerechte Beurteilung von Übersetzungen*. München : Max Hueber Verlag, 1971. 124 S.
68. *Routledge Encyclopedia of Translation Studies* / edited by Mona Baker. Taylor & Francis e-Library, 2005. 654 p.
69. Schlenkhoff A. *Duden Ratgeber - Technische Dokumentation*. Berlin : Duden, 2014. 224 S.
70. Somerfeld B. *Übersetzungskritik. Modelle, Perspektiven, Didaktik*. Poznań : Wydawnictwo Naukowe UAM, 2016. 138 S.
71. Somers H. Translation memory systems. *Computers and Translation : A Translator's Guide*. Amsterdam/Philadelphia : John Benjamins Publishing Company, 2003. P. 31-49.
72. Stolze R. *Die Fachübersetzung*. Tübingen : Narr, 1999. 280 S.
73. Sun S. Measuring translation difficulty: Theoretical and methodological considerations. *Across Languages and Cultures*. 2015. Issue 16(1). P. 29-54.
74. Williams M. Translation Quality Assessment. *Mutatis Mutandis*, 2009. Vol. 2, Issue 1. P. 3-23.
75. Williams M. *Translation quality assessment: an argumentation-centered approach*. Ottawa : University of Ottawa Press, 2004. 188 p.

76. Wilss W. Übersetzen als Entscheidungsprozess. *Textlinguistik und Fachsprache (Studien zu Sprache und Technik, 1)*. Hildesheim, 1988. S. 7-20.
77. Zehnalová J. Tradition and Trends in Translation Quality Assessment. *Tradition and Trends in Trans-Language Communication*. Olomouc : Palacký University, 2013. P. 41-58.

Джерела ілюстративного матеріалу

78. General Mobile GM 8d User Manual.

Електронні ресурси:

79. АПУ Стандарт професії. (дата звернення: 24. 04. 2023). URL:
<http://www.uta.org.ua/15.htm>
80. Великий тлумачний словник української мови. «Виклик». (дата звернення: 15. 04. 2023). URL:
<https://slovnyk.me/dict/vts/%D0%B2%D0%B8%D0%BA%D0%BB%D0%B8%D0%BA>
81. Великий тлумачний словник української мови. «Дзвінок». (дата звернення: 15. 04. 2023). URL:
<https://slovnyk.me/dict/vts/%D0%B4%D0%B7%D0%B2%D1%96%D0%BD%D0%BE%D0%BA>
82. Словник української мови. «Виготовлений» (дата звернення: 10. 03. 2023). URL: <http://sum.in.ua/s/vyghotovlenyj>
83. Словник української мови. «Виріб» (дата звернення: 25. 04. 2023). URL:
<http://sum.in.ua/s/vyrib>
84. Словник української мови. «Замовчування» (дата звернення: 10. 03. 2023). URL: <http://sum.in.ua/s/zamovchuvannja/>
85. Словник української мови. «Зв'язок» (дата звернення: 10. 03. 2023). URL: <http://sum.in.ua/s/zv.jazok>

- 86.Словник української мови. «Операційний» (дата звернення: 10. 03. 2023). URL: <http://sum.in.ua/s/operacijnyj>.
- 87.Словник української мови. «Рекомендований» (дата звернення: 10. 03. 2023). URL: <http://sum.in.ua/s/rekomendovanyj>
- 88.Словник української мови. «Смартфон» (дата звернення: 25. 04. 2023). URL: <http://sum.in.ua/f/smartfon>
- 89.Словник української мови. «Телефон» (дата звернення: 10. 03. 2023). URL: <http://sum.in.ua/s/telefon>
- 90.Словник української мови. «Функція» (дата звернення: 10. 03. 2023). URL: <http://sum.in.ua/s/funkcija>
- 91.Словник.UA. «Заряджатися» (дата звернення: 05. 04. 2023). URL: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D0%97%D0%B0%D1%80%D1%8F%D0%B4%D0%B6%D0%B0%D1%82%D0%B8%D1%81%D1%8F>
- 92.Словник.UA. «Мільйон» (дата звернення: 10. 03. 2023). URL: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D0%BC%D1%96%D0%BB%D1%8C%D0%B9%D0%BE%D0%BD>
- 93.Словник.UA. «Стандарт» (дата звернення: 10. 03. 2023). URL: <https://slovnyk.ua/index.php?swrd=%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%D0%B8>
- 94.Duden: Das Onlinewörterbuch. «Kabel» (дата звернення: 11. 03. 2023). URL: https://www.duden.de/rechtschreibung/Kabel_Leitung_Seil_Telegramm
- 95.Duden: Das Onlinewörterbuch. «Ladekabel» (дата звернення: 10. 03. 2023). URL: <https://www.duden.de/suchen/dudenonline/Ladekabel>
- 96.Duden: Das Onlinewörterbuch. «Netzkabel» (дата звернення: 11. 03. 2023). URL: <https://www.duden.de/rechtschreibung/Netzkabel>
- 97.Duden: Das Onlinewörterbuch. «Stromkabel» (дата звернення: 11. 03. 2023). URL: <https://www.duden.de/rechtschreibung/Stromkabel>
- 98.DWDS. «Gerät» (дата звернення: 25. 04. 2023). URL: <https://www.dwds.de/wb/Ger%C3%A4t>

99. DWDS. «Telefon» (дата звернення: 25. 04. 2023). URL: <https://www.dwds.de/wb/Telefon>
100. ISO 9000:2015(en) Quality management systems — Fundamentals and vocabulary (дата звернення: 24. 04. 2023). URL: <https://www.iso.org/obp/ui/#!iso:std:45481:en>
101. Kyiv Dictionary. «Розроблений» (дата звернення: 04. 04. 2023). URL: <https://www.kyivdictionary.com/uk/words/conjugation/?word=%D1%80%D0%BE%D0%B7%D1%80%D0%BE%D0%B1%D0%BB%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B9&lang=uk>
102. Kyiv Dictionary. «Телефон» (дата звернення: 10. 03. 2023). URL: <https://www.kyivdictionary.com/uk/words/conjugation/?word=%D1%82%D0%B5%D0%BB%D0%B5%D1%84%D0%BE%D0%BD&lang=uk>
103. Linguee. URL: <https://www.linguee.com/>
104. Nord C. Functionalism (дата звернення: 12. 03. 2023). URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.6366945>
105. Wikipedia: Android One (дата звернення 03.04.2023). URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Android_One

1. Quelle: General Mobile GM 8d, User Manual

Das Fragment zur Übersetzung

Anweisungen für die sichere und effiziente Nutzung

- Verwenden Sie keine defekten Stromkabel, Stecker oder lockere Steckdosen.
- Berühren Sie das Netzkabel nicht mit nassen Händen oder entfernen Sie nicht das Ladegerät, indem Sie es aus dem Kabel herausziehen.
- Verbiegen und beschädigen Sie nicht das Ladekabel.
- Benutzen Sie das Gerät nicht während der Aufladung oder berühren Sie es nicht mit nassen Händen.
- Zerschlagen oder bohren Sie niemals ein Loch in Ihr Telefon.
- Lassen Sie das Gerät nicht unter hohem Druck. Andernfalls kann es zu Kurzschluss führen und extrem heiß werden.
- Extrem hohe Temperaturen können das Gerät beschädigen und die Ladekapazität, wirtschaftliche Nutzungsdauer des Geräts und des Ladegeräts verringern.
- Beachten Sie alle Sicherheitswarnungen und Vorschriften, während das Gerät in Bereichen mit eingeschränkter Nutzung genutzt wird.
- Benutzen Sie Ihr Telefon nicht in der Nähe von anderen elektronischen Geräten.
- Erlauben Sie Kindern nicht, Ihr Gerät zu nutzen. Lassen Sie Kinder nicht mit dem Gerät spielen, da sie sich selbst oder andere verletzen können sowie das Gerät beschädigen können. Ihr Gerät ist kein Spielzeug.
- Wenn nötig, kontaktieren Sie bitte den Notdienst. In bestimmten Bereichen oder Situationen kann das Gerät keine Notrufe vom Betreiber anrufen. Bevor Sie in ferne oder unterentwickelte Orte verreisen, bestimmen Sie eine alternative Methode, einen Nothelfer zu kontaktieren.

- Bitte behalten Sie Ihre persönlichen und wichtigen Informationen gesichert.
- Gerät nicht verwenden, wenn der Bildschirm gebrochen oder gesprungen ist. Gebrochenes Glas oder Acryl können Ihre Hände und Gesicht verletzen.
- Das Gerät benötigt keine regelmäßige Wartung.

1.1. **Джерело:** посібник користувача мобільного телефона General Mobile версії 8d (офіційний опублікований переклад)

Інструкції щодо безпечного та ефективного користування пристроєм

- Не користуйтеся пошкодженими кабелями, штепселями та розетками.
- Не торкайтесь кабелю живлення вологими руками, не витягуйте зарядний пристрій за кабель.
- Не згинайте кабель живлення, не пошкоджуйте його.
- Не користуйтеся пристроєм, коли він заряджується, та не беріть його вологими руками.
- Ніколи не тисніть на пристрій, не намагайтесь зробити отвір в корпусі пристрою.
- Не залишайте пристрій під тиском, інакше може відбутись коротке замикання чи перегрів пристрою.
- Підвищені температури можуть завдати шкоди пристрою, а також зменшити ефективність роботи батареї та скоротити термін експлуатації.
- Користуючись пристроєм в обмежених зонах, будь ласка, дотримуйтесь попереджень та інструкцій щодо використання.
- Не користуйтеся пристроєм поряд з іншими електронними пристроями.

- Не дозволяйте дітям користуватись пристроєм. Не дозволяйте дітям гратись з пристроєм тому, що вони можуть завдати шкоди собі чи іншим людям, або пошкодити пристрій. Пристрій – це не іграшка.

- У випадку необхідності Ви можете зв'язатись зі службами екстреної допомоги. У деяких регіонах чи ситуаціях дзвінки в екстрені служби через оператора неможливі. Перед тим, як відправлятись у подорож в далекі місця, або місця з не розвиненою інфраструктурою, Вам треба передбачити альтернативні засоби зв'язку з екстреними службами допомоги.

- Тримайте у безпеці Ваші особисті дані та важливу інформацію.

- Не користуйтеся пристроєм, якщо екран зламаний або тріснутий.

Тріснуте скло чи акрил можуть поранити Ваші руки або обличчя.

- Пристрій не потребує регулярного технічного огляду.

Студентські переклади

1.2. Quelle: General Mobile GM 8d, User Manual

Anweisungen für die sichere und effiziente Nutzung

Verwenden Sie keine defekten Stromkabel, Stecker oder lockere Steckdosen.

- Berühren Sie das Netzkabel nicht mit nassen Händen oder entfernen Sie nicht das Ladegerät, indem Sie es aus dem Kabel herausziehen.

- Verbiegen und beschädigen Sie nicht das Ladekabel.

- Benutzen Sie das Gerät nicht während der Aufladung oder berühren Sie es nicht mit nassen Händen.

- Zerschlagen oder bohren Sie niemals ein Loch in Ihr Telefon.

- Lassen Sie das Gerät nicht unter hohem Druck. Andernfalls kann es zu Kurzschluss führen und extrem heiß werden.

- Extrem hohe Temperaturen können das Gerät beschädigen und die Ladekapazität, wirtschaftliche Nutzungsdauer des Geräts und des Ladegeräts verringern.

- Beachten Sie alle Sicherheitswarnungen und Vorschriften, während das Gerät in Bereichen mit eingeschränkter Nutzung genutzt wird.
- Benutzen Sie Ihr Telefon nicht in der Nähe von anderen elektronischen Geräten.
- Erlauben Sie Kindern nicht, Ihr Gerät zu nutzen. Lassen Sie Kinder nicht mit dem Gerät spielen, da sie sich selbst oder andere verletzen können sowie das Gerät beschädigen können. Ihr Gerät ist kein Spielzeug.
- Wenn nötig, kontaktieren Sie bitte den Notdienst. In bestimmten Bereichen oder Situationen kann das Gerät keine Notrufe vom Betreiber anrufen. Bevor Sie in ferne oder unterentwickelte Orte verreisen, bestimmen Sie eine alternative Methode, einen Nothelfer zu kontaktieren.
- Bitte behalten Sie Ihre persönlichen und wichtigen Informationen gesichert.
- Gerät nicht verwenden, wenn der Bildschirm gebrochen oder gesprungen ist. Gebrochenes Glas oder Acryl können Ihre Hände und Gesicht verletzen.
- Das Gerät benötigt keine regelmäßige Wartung.

1.3. *Джерело: General Mobile 8d, інструкція користувача*

Поради для впевненого та ефективного користування пристроєм

- Не користуйтеся дефектним електропроводом, штекером або розеткою.
- Не торкайтеся мокрими руками кабелю живлення або зарядного пристрою та не виймайте зарядний пристрій, витягуючи його з кабелю живлення.
- Не перегинайте і не пошкоджуйте зарядний шнур.

- Не користуйтеся пристроєм під час його зарядження і не торкайтеся його мокрими руками.
- Не намагайтеся розбити отвір у телефоні.
- Не тримайте телефон під великим тиском, аби уникнути перегрівання або короткого замикання.
- Високі температури можуть зашкодити телефону та акумулятору, зменшити ефективність роботи батареї та зарядного пристрою.
- Дотримуйтесь усіх інструкцій та правил безпеки при користуванні пристроєм у зонах обмеженого користування.
- Не користуйтеся телефоном поблизу інших електричних пристроїв.
- Не давайте телефон дітям. Не дозволяйте дітям гратися з ним, адже вони можуть зашкодити собі або іншим або зламати пристрій. Телефон – не іграшка.
- За необхідності звертайтеся до аварійної служби. У певних випадках функція екстреного виклику недоступна. Перед від'їздом до віддалених або слаборозвинених місцевостей знайдіть альтернативні способи зв'язку з оператором аварійної служби.
- Будь-ласка, захищайте особисті дані та важливу інформацію.
- Не користуйтеся пристроєм, якщо екран розбитий або тріснутий. Розбите скло або акрил можуть призвести до травмування рук або обличчя.
- Пристрій не потребує регулярного техобслуговування.

1.4. Інструкція щодо безпечного та ефективного користування пристроєм.

- Не використовуйте пошкоджені шнури живлення, штепсельні вилки або розхитані розетки.
- Не торкайтесь шнура живлення мокрими руками та не витягуйте зарядний пристрій за шнур.
- Не згинайте зарядний кабель і не пошкоджуйте його.
- Не використовуйте пристрій, коли він заряджається, і не торкайтесь його мокрими руками.
- Ніколи не розбивайте і не робіть отворів у телефоні.
- Не залишайте пристрій під високим тиском. Інакше це може спричинити коротке замикання та перегріву.
- Високі температури можуть пошкодити пристрій та зменшити ємність заряду та термін служби пристрою та зарядного пристрою.
- Дотримуйтесь усіх попереджень та інструкцій використання, користуючись пристроєм в обмежених зонах.
- Не користуйтесь телефоном поблизу інших електронних пристроїв. Не дозволяйте дітям користуватися пристроєм. Не дозволяйте дітям гратись із пристроєм, оскільки вони можуть поранити себе чи інших та пошкодити пристрій. Ваш пристрій – не іграшка.
- За необхідності зверніться до аварійної служби. У певних районах або ситуаціях пристрій не може здійснювати екстрені дзвінки внаслідок роботи оператора. Перед поїздкою у віддалені або слаборозвинені місця передбачте альтернативні засоби зв'язку з екстреними службами допомоги.
- Тримайте особисті дані та важливу інформацію в безпеці.
- Не використовуйте пристрій, якщо екран зламаний або тріснутий. Розбите скло або акрил можуть поранити руки та обличчя. Рекомендовано проводити регулярний технічний огляд пристрою.

1.5. Інструкція з безпечного та ефективного використання пристрою

- Не використовуйте несправні шнури живлення, штепсельні вилки або розетки.
- Не торкайтеся кабелю живлення вологими руками і не виймайте зарядний пристрій, витягуючи його з кабеля живлення.
- Не згинайте та не намагайтеся пошкодити зарядний кабель.
- Не використовуйте пристрій під час заряджання та не торкайтеся його мокрими руками.
- Ніколи не тисніть на пристрій та не намагайтеся зробити отвір у Вашому пристрої.
- Не залишайте прилад під високою напругою. В іншому випадку це може призвести до короткого замикання та перегріву пристрою.
- Дуже високі температури можуть пошкодити пристрій та зменшити ефективність роботи батареї, зменшити економічний термін експлуатації пристрою та зарядного пристрою.
- Дотримуйтесь усіх інструкцій та правил безпеки під час використання пристрою у зонах з обмеженим сигналом.
- Не використовуйте телефон поблизу інших електронних пристроїв.
- Не дозволяйте дітям користуватися вашим пристроєм. Не дозволяйте дітям бавитися з пристроєм, оскільки вони можуть травмувати себе чи інших людей та пошкодити пристрій. Ваш пристрій не є іграшкою.
- Якщо необхідно, зверніться до служби екстреної допомоги. У певних районах чи ситуаціях пристрій не може викликати екстрені дзвінки від оператора. Перш ніж відправлятися у віддалені або слаборозвинені місця, Ви можете обрати альтернативний спосіб звернутися до аварійного працівника.

- Захищайте особисті дані та Вашу особисту інформацію.
- Не використовуйте пристрій, якщо екран телефону розбитий або пошкоджений. Розбите скло може пошкодити ваші руки чи обличчя.
- Пристрій не потребує регулярного технічного обслуговування.

1.6. Джерело: General Mobile GM 8d, посібник користувача

Інструкція з безпечної та ефективної експлуатації

- Не використовуйте пошкоджені кабелі живлення або штепселя, а також незафіксовані розетки.
- Не торкайтеся шнура живлення вологими руками та не виймайте зарядний пристрій, тягнучи за кабель.
- Не згинайте та не намагайтесь пошкодити кабель живлення.
- Не використовуйте пристрій під час заряду та не торкайтесь його вологими руками.
- Ніколи не намагайтесь розбити телефон чи зробити отвір в корпусі пристрою.
- Не залишайте прилад під високим тиском, інакше це може призвести до короткого замикання та перегрівання пристрою.
- Надто висока температура може пошкодити пристрій, зменшити зарядну здатність, економічний термін експлуатації телефону та зарядного пристрою.
- Дотримуйтесь усіх попереджень та правил безпеки під час використання пристрою в зонах обмеженого користування.
- Не використовуйте телефон поблизу інших електронних пристроїв.

- Не дозволяйте дітям користуватися пристроєм. Не дозволяйте дітям бавитися пристроєм, адже вони *можуть нанести травму собі* чи іншим, або пошкодити *пристрій*. Ваш пристрій – не іграшка.

- У разі необхідності зверніться в аварійну службу. На певних територіях і в окремих ситуаціях пристрій не може виконати екстрений виклик оператора. Перш ніж їхати в віддалені чи слаборозвинені місця, дізнайтеся альтернативні способи зв'язку з аварійною службою.

- Будь ласка, зберігайте особисті дані та важливу інформацію захищеними.

- Якщо екран телефону розбитий або тріснутий не використовуйте пристрій. Ви можете поранити руки чи обличчя розбитим склом.

- Пристрій не потребує регулярного технічного обслуговування.

1.7. Джерело: Інструкція з безпечної та ефективної експлуатації смартфона General Mobile GM 8D

- ніколи не використовуйте пошкоджені кабелі живлення, штекери або розхитані розетки;

- не чіпайте кабель живлення вологими руками, а також не вмикайте пристрій в розетку взявшись за кабель живлення;

- не перетискайте та не згинайте кабель живлення;

- не використовуйте телефон під час зарядки і не чіпайте його вологими руками;

- уникайте пошкоджень телефону, а також не свердліть у ньому отвори;

- не залишайте прилад в місці з високим зовнішнім тиском, адже це може спричинити коротке замикання або сильний перегрів телефона;

- вплив надзвичайно високих температур може призвести до порушень нормальної роботи та зменшення ємності заряду, терміну служби телефону, а також зарядного пристрою.

- під час роботи з приладом у місцях, де діють обмеження, дотримуйтеся рекомендацій з використання і норм техніки безпеки;

- не використовуйте телефон поблизу інших електронних виробів;

- не давайте дітям пристрій, не дозволяйте гратися з телефоном, оскільки вони можуть травмувати себе або оточуючих, а також пошкодити телефон. Даний виріб не є іграшкою;

- у разі необхідності звертайтеся до сервісного центру. У певних місцях або ситуаціях робота сервісного центру може бути обмежена через роботу оператора. Перед відправленням у віддалені місця необхідно передбачити можливість звернення до сервісного центру альтернативним шляхом;

- зберігайте особисту та важливу інформацію в безпеці;

- не використовуйте пристрій, якщо екран тріснув. Ви можете поранитись через розбите скло чи акрил.

- пристрій не вимагає регулярного технічного обслуговування.

1.8. Інструкція з техніки безпеки для ефективного використання телефону General Mobile GM 8D

- не використовуйте пошкоджені кабелі живлення, штепселі або розхитані розетки;

- не торкайтеся кабеля живлення вологими руками, не витягуйте пристрій за кабель живлення;

- не згинайте кабель живлення та не пошкоджуйте його;

- не користуйтеся телефоном під час зарядки і не беріть його вологими руками;
- бережіть телефон від падінь і не намагайтесь зробити у ньому отвори;
- не залишайте прилад в місці з високим зовнішнім тиском, інакше може відбутись коротке замикання або перегрів пристрою;
- високі температури можуть завдати шкоди функціонуванню телефону, зменшити ефективність роботи зарядної батареї та терміну експлуатації телефону;
- під час роботи з приладом в обмежених зонах, дотримуйтесь всіх вимог і норм техніки безпеки;
- не використовуйте телефон поблизу інших електронних приладів;
- не дозволяйте дітям користуватися пристроєм, а також гратися з телефоном, тому що вони можуть завдати шкоди собі чи іншим, або пошкодити телефон. Даний виріб не є іграшкою;
- У разі необхідності звертайтеся в аварійно-рятувальні служби. У деяких регіонах або ситуаціях дзвінки можуть бути неможливі внаслідок роботи оператора. Перед відправленням у віддалені місця необхідно передбачити можливість звернення в аварійно-рятувальні служби альтернативним шляхом;
 - Тримайте Ваші особисті дані в безпеці;
 - не користуйтеся пристроєм з пошкодженим екраном. Тріснуте скло чи акрил можуть поранити ваші руки та обличчя.
 - Пристрій не потребує регулярне технічне обслуговування.

Інструкція з безпечного та ефективного використання пристрою

- Не користуйтеся пошкодженими кабелями, зіпсованими штекерами чи *погано* закріпленими *розетками*.
- Не торкайтесь кабелю живлення вологими руками; не смикайте за кабель, витягаючи зарядний пристрій.
- Не згинайте та не пошкоджуйте кабель живлення.
- Не користуйтеся пристроєм, коли він заряджається, і не торкайтесь його вологими руками.
- *Не наносьте механічних пошкоджень пристрою* та не намагайтесь зробити отвір у корпусі.
- Уникайте *надмірного тиску* на *пристрій*, інакше може відбутись коротке замикання чи перегрів пристрою.
- Високі температури можуть пошкодити пристрій, негативно вплинути на ефективну ємність батареї, зменшити термін експлуатації батареї і зарядного пристрою.
- Дотримуйтесь усіх зазначених інструкцій та правил безпеки, використовуючи пристрій у зонах обмеженого користування.
- Не користуйтеся пристроєм поряд з іншими електронними пристроями.
- Не дозволяйте дітям користуватись пристроєм. Не дозволяйте дітям гратися з пристроєм, оскільки вони можуть завдати шкоди собі чи оточуючим, або пошкодити пристрій. Пам'ятайте Ваш телефон – не іграшка.
- За потреби звертайтеся, будь ласка, до екстрених служб. У певній місцевості чи за певних обставин користувач не має змоги здійснити екстрений виклик. Перед далекими поїздками чи поїздками у місця з

недостатньо розвиненою інфраструктурою зв'язку, знайдіть альтернативні засоби зв'язку з екстреними службами допомоги.

- Будь ласка, попіклуйтесь про безпеку Ваших особистих даних та важливої інформації.
- Не користуйтеся пристроєм, якщо екран розбитий чи тріснутий. Ви можете поранитись (порізати руки чи обличчя) уламком скла чи акрилу.
- Немає потреби у регулярному технічному огляді вашого пристрою.

1.10. Інструкції Щодо Безпечного Та Ефективного Використання пристрою

- Не користуйтеся пошкодженими кабелями, штепселями і розетками.
- Не торкайтеся кабелю живлення мокрими руками і не тягніть зарядний пристрій за кабель.
- Не згинайте і не пошкоджуйте кабель живлення.
- Не користуйтеся пристроєм під час заряджання і не беріть його мокрими руками.
- Не піддавайте телефон механічним ударам і не намагайтеся зробити дірки у ньому.
- Не залишайте пристрій під високим тиском. В іншому випадку - може відбутися коротке замикання та перегрів пристрою.
- Надзвичайно високі температури можуть пошкодити пристрій, а також зменшити ефективність роботи батареї та скоротити строк експлуатації.
- Дотримуйтесь усіх попереджень і правил техніки безпеки у місцях, де заборонено користуватися мобільними телефонами.
- Не використовуйте телефон поблизу інших електронних пристроїв.

- Не дозволяйте дітям використовуватися пристроєм. Не дозволяйте дітям гратися з пристроєм, так як вони можуть завдати шкоди собі або іншим людям, або пошкодити пристрій. Пристрій не іграшка.

- У випадку необхідності, зв'яжіться зі службами екстреної допомоги. У деяких мережах мобільного зв'язку екстрені виклики можуть бути недоступними. Перш ніж вирушити до віддаленого регіону, заздалегідь виберіть альтернативний спосіб зв'язку зі службами екстреної допомоги.

- Тримайте ваші особисті дані та важливу інформацію в безпеці.

- Не використовуйте пристрій, якщо екран зламаний або тріснутий.

Розбите скло може пошкодити руки і обличчя.

- Пристрій не вимагає регулярного обслуговування.

1.11. Посібник користувача смартфона General Mobile GM 8d

Інструкція з безпечної та ефективної експлуатації

- Не використовуйте несправні шнури/кабелі живлення, штепсельні вилки або розетки.

- Не торкайтеся шнура живлення вологими руками та не виймайте зарядний пристрій, витягуючи його з кабеля живлення.

- Не перегинайте та не пошкоджуйте зарядний кабель.

- Не використовуйте пристрій під час зарядки/заряджання та не торкайтеся його вологими руками.

- Ніколи не розбивайте телефон і не намагайтеся зробити у ньому отвір.

- Не залишайте телефон під високим тиском, адже це може спричинити/викликати коротке замикання та перегрів пристрою.

- Дуже високі температури можуть пошкодити пристрій та зменшити його ефективність роботи батареї, економічний термін експлуатації самого телефону та зарядного пристрою.

- Дотримуйтеся усіх попереджень та правил безпеки під час використання пристрою в зонах з обмеженим сигналом оператора).

- Не використовуйте телефон поблизу інших електронних пристроїв.

- Не дозволяйте дітям користуватися вашим телефоном та грати з ним, оскільки вони можуть травмувати себе чи інших, а також пошкодити сам пристрій. Ваш телефон не іграшка.

- У разі необхідності, зверніться в службу ремонту/підтримки. У певних районах чи ситуаціях пристрій не може підтримувати екстрені виклики оператора. Перед тим як подорожувати у далекі або погано розвинені місцевості, оберіть альтернативний спосіб підтримувати зв'язок зі службою допомоги.

- Будь ласка, захищайте вашу особисту та важливу інформацію.

- Не користуйтеся телефоном, якщо його екран розбитий або пошкоджений. Розбите скло або акрил можуть поранити ваші руки і обличчя.

- Пристрій не потребує регулярного обслуговування.

2. Bedienungsanleitung General Mobile GM 8d

Hier ist das Android One

Ihr General Mobile GM 8d ist ein Android One Telefon. Es läuft mit Android und im Gegensatz zu den meisten Mobiltelefonen bekommt es Sicherheitsupdates für zwei Jahre, so dass Ihr Telefon immer frisch und sicher bleibt. Das heißt, Sie erhalten neue Funktionen, die meisten Anwendungen, schönes Design und integrierte Sicherheit auf einem Mobiltelefon, das schnell und

reaktionsfähig ist. Android One Mobiltelefone haben auch die besten Google Apps eingebaut, mit Zugriff auf über eine Million weiterer Anwendungen, Spiele und Books im Google Play Store.

Starten

Dieses Gerät verfügt über hochwertige mobile Kommunikation und Unterhaltung, bei denen die hohen Standards von General Mobile genutzt werden.

Beigefügte Zubehörteile sind nur für dieses Gerät hergestellt worden und können nicht mit anderen kompatibel sein. Zubehörteile, die nicht original sind oder für andere Geräte entworfen wurden, können nicht kompatibel mit Ihrem Gerät sein.

General Mobile übernimmt keine Verantwortung für die Leistungs- oder Kompatibilitätsprobleme aufgrund von veränderten Geräteeinstellungen oder Betriebssystemänderungen durch den Anwender. Jeder Versuch, das Betriebssystem anzupassen, kann zu Fehlfunktionen des Geräts oder von Anwendungen zur Folge haben.

Quelle: User Manual Android One (deutsche Fassung)

2.1. Представляємо смартфон серії Android One (офіційний опублікований переклад)

Пристрій General Mobile GM 8 d - це смартфон Android One. Він працює на базі операційної системи Android і на відміну від більшості типів телефонів протягом двох років отримує оновлення для системи безпеки, завдяки чому телефон залишається оновленим і безпечним. Це означає, що ви отримуєте нові функції, більшість додатків, гарний дизайн і вбудований захист для телефону, який відрізняється швидким реагуванням і чутливістю. Крім того, смартфони Android One оснащені найкращими вбудованими програмами Google, які забезпечують доступ до більше мільйона додатків, ігор і книг в магазині додатків Google Play.

Перед тим, як почати користуватись

Цей смартфон дає можливість мати високоякісний мобільний зв'язок та розважатись, використовуючи високі стандарти та технічну досконалість General Mobile.

- Аксесуари, які входять в комплект поставки, розроблені тільки для цього пристрою і можуть не підходити до других пристроїв. Аксесуари, які належать іншим пристроям та не являються фірмовими, можуть не підходити до вашого пристрою.

General Mobile не несе відповідальності за проблеми з функціонуванням або сумісністю, спричинені зміненням налаштувань реєстру пристрою чи зміни операційної системи. Спроби зміни налаштувань операційної системи можуть стати причиною порушення роботи вашого пристрою чи його програм.

Студентські переклади

2.2. Познайомся з новим смартфоном серії Android One

Пристрій General Mobile GM 8d - це новий смартфон Android One. Даний телефон працює на базі операційної системи Android i, на відміну від більшості мобільних телефонів, він отримує оновлення для системи безпеки протягом двох років, завдяки чому Ваш телефон завжди залишається оновленим та в повній безпеці. Це означає, що ви отримуєте нові можливості, більше додатків, гарний дизайн і вбудований захист для телефону, який відрізняється чутливістю та швидким реагуванням. Телефони Android One також мають містити кращі Google програми з доступом до більш ніж мільйону додатків, ігор і книг у магазині Google Play.

Перед початком користування

Даний пристрій дає можливість користуватися високоякісним мобільним зв'язком та розвагами з використанням високих стандартів General Mobile.

- Аксесуари, що входять в комплект, виготовлені лише для даного пристрою і не можуть бути сумісними з іншими телефонами. Аксесуари, що не є фірмовими, або призначені для інших пристроїв, можуть бути несумісні з Вашим пристроєм.
- General Mobile не несе відповідальності за проблеми пов'язані з функціонуванням та сумісністю, що виникли через зміни налаштувань пристроїв або операційної системи користувачем. Будь-яка спроба налаштувати операційну систему може стати причиною несправності пристрою або додатків.

Джерело: Посібник користувача Android one (німецька версія)

2.3. Інструкція до смартфона General Mobile GM 8d

General Mobile GM 8d – це новий смартфон лінійки Android One. Він працює на базі операційної системи Android і на відміну від більшості інших мобільних телефонів проводить оновлення системи безпеки протягом 2 років після випуску, аби ваш телефон завжди був оновленим та захищеним. Це означає, що ваш швидкий та високоефективний телефон отримає нові функції, додатки, стильний дизайн та вбудовану систему безпеки.

Мобільні телефони Android One також мають кращі додатки Google Apps, встановлені за змовчуванням, та доступ до понад мільйона інших додатків, ігор та книг з магазину Google Play Store.

Початок роботи

Цей пристрій має високоякісний мобільний зв'язок та розважальні програми, що відповідають найвищим стандартам.

Фірмові аксесуари розроблені спеціально для цього пристрою, тому можуть бути несумісними з іншими. Аксесуари, розроблені для інших пристроїв, несумісні з вашим.

General Mobile не несе відповідальності за збої в роботі пристрою або проблеми з сумісністю, що спричинені зміною користувачем стандартних налаштувань. Будь-яке втручання в стандартні налаштування може призвести до несправності пристрою або вплинути на роботу додатків.

2.4. Представляємо телефон серії Android One.

General Mobile GM 8d – це телефон Android One. Він працює на операційній системі Android і на відміну від більшості мобільних телефонів протягом двох років отримує оновлення системи безпеки, таким чином, ваш телефон завжди матиме найновіші оновлення та надійний захист. Це означає, що ви отримуєте нові функції, більшість додатків, привабливий дизайн та швидку та чутливу вбудовану систему захисту мобільного телефону. До того ж, у телефонів з операційною системою Android також вбудовані найкращі програми Google, які відкривають доступ до понад мільйона інших програм, ігор та книг, які можна знайти у додатку Google Play Store.

Початок експлуатації.

Цей пристрій забезпечує високоякісний мобільний зв'язок та розваги, використовуючи високі стандарти General Mobile. Аксесуари, що входять у комплект телефона, виготовленні спеціально для даного пристрою і є не сумісними з іншими пристроями. Нефірмові аксесуари або аксесуари, розроблені для інших пристроїв, є не сумісними з даним пристроєм.

General Mobile не несе відповідальності за проблеми з функціонуванням чи сумісністю, спричинені змінами налаштувань пристрою або операційної системи. Будь-яка спроба переналаштувати операційну систему може призвести до несправностей.

2.5. Інструкція з експлуатації General Mobile GM 8d

Смартфон Android One:

Пристрій General Mobile GM 8d - це смартфон Android One. Він працює на базі операційної системи Android і на відміну від більшості телефонів протягом двох років отримує оновлення для системи безпеки, завдяки чому телефон залишається оновленим і безпечним. Це означає, що ви отримуєте нові функції, більшість додатків, гарний дизайн і вбудований захист для телефону, який відрізняється швидким реагуванням. Смартфони Android One мають найкращі вбудовані програми Google, які забезпечують доступ до більше мільйона додатків, ігор і книг в магазині додатків Google Play.

Перед користуванням:

Цей смартфон дає можливість мати високоякісний мобільний зв'язок та змогу розважатись, використовуючи високі стандарти та технічну досконалість General Mobile.

Акcesуари які входять в комплект, розроблені тільки для цього пристрою і можуть не підходити до інших пристроїв. Акcesуари, які належать іншим пристроям і не є фірмовими можуть не підходити до вашого пристрою.

General Mobile не несе відповідальності за проблеми з функціонуванням або суміністю, спричинені зміненням налаштувань реєстру пристрою чи зміни операційної системи. Спроби зміни налаштувань операційної системи можуть стати причиною порушення роботи вашого пристрою чи його програм.

2.6. Інструкція з експлуатації смартфона General Mobile GM 8d

Модель смартфона, що працює на базі операційної системи Android

Ваш смартфон General Mobile GM 8d – це мобільний телефон із серії Android One. Даний смартфон працює на базі операційної системи Android, і на відмінно від більшості мобільних телефонів, оновлення системи безпеки надходить протягом двох років після випуску, саме тому ваш телефон має останні оновлення та залишається захищеним. Таким чином, ви отримуватимете доступ до нових функцій та більшості додатків, а зручний інтерфейс та вбудована система захисту забезпечують високу швидкість роботи та миттєву реакцію смартфона. Також на телефоні Android One автоматично встановлені найкращі програми Google Apps, які дають доступ до понад одного мільйона додатків, ігор, та книг, доступних на платформі Google Play Store.

Початок роботи

Цей пристрій має високоякісний мобільний зв'язок і низку корисних додатків, розроблених за високими стандартами компанії General Mobile.

Акcesуари, які ідуть в комплекті, створені виключно для даного пристрою, і можуть не підтримуватися іншими. Неоригінальні чи призначені для інших приладів акcesуари можуть бути не сумісними з даним смартфоном.

Компанія General Mobile не несе відповідальність за проблеми, пов'язані з роботою телефона чи сумісністю, у разі зміни користувачем налаштувань пристрою чи операційної системи. Будь-яка спроба налаштувати операційну систему самостійно може призвести до несправності пристрою або додатків.

Видання: Посібник користувача Android One (німецька версія)

2.7. А ось і Android One

Смартфон General Mobile GM 8d належить до лінійки смартфонів Android One, працює на базі оперативної системи Android, і, на відміну від більшості інших мобільних пристроїв, отримує регулярні оновлення системи безпеки протягом цілих двох років. Таким чином ваш телефон завжди залишається оновленим та захищеним. Це також означає, що з цим швидким телефоном ви зможете насолоджуватися новими функціями, більшою кількістю додатків, гарним інтерфейсом та вбудованою системою безпеки. У телефонах Android One також автоматично вбудовано найкращі сервіси Google, які мають доступ до понад мільйона інших додатків, ігор та книг, доступних у магазині Google Play Store.

Початок роботи

Цей пристрій має високоякісний мобільний зв'язок та цілу низку ігрових додатків, створених слідує високим стандарти компанії General Mobile. Аксесуари, що йдуть у комплекті зі смартфоном, сумісні лише з ним і не можуть бути використаними на інших пристроях. В свою чергу неоригінальні аксесуари або такі, що призначені для інших телефонів, можуть бути не сумісні з вашим пристроєм. General Mobile також не несе відповідальності за проблеми, пов'язані з роботою та сумісністю телефону, викликані змінами в налаштуваннях пристрою або операційної системи користувачем. Будь-яка спроба змінити операційну систему самостійно може призвести до несправності пристрою або додатків.

Джерело: Посібник користувача Android One (німецька версія)

2.8. Інструкція з експлуатації смартфона General Mobile GM 8d

Серія Android One

Смартфон General Mobile GM 8d-це телефон з серії Android One. Він працює на базі операційної системи Android і на відміну від більшості мобільних телефонів оновлення системи безпеки відбувається протягом двох років після випуску, тому ваш телефон завжди залишається новим та

захищеним. Це означає, що ви отримуєте нові функції, багато програм, гарний дизайн та вбудовану систему безпеки, яка швидко працює. У телефонах Android One також є автоматично вбудовані додатки Google, які мають доступ до понад мільйона інших програм, ігор та книг у магазині Google Play Store.

Початок роботи

Цей пристрій має високоякісний мобільний зв'язок та доступ до розваг, розроблених згідно високих стандартів General Mobile.

Додаткові аксесуари виготовлені лише для цього пристрою і можуть бути несумісними з іншими пристроями. Аксесуари, які не належать до комплекту або призначені для інших пристроїв, можуть бути несумісними з вашим смартфоном.

Компанія General Mobile не несе відповідальності за проблеми у продуктивності або сумісності, які виникають внаслідок змін у налаштуваннях пристрою або модифікацій операційної системи, внесених користувачем. Будь-яка спроба адаптувати операційну систему самостійно, може призвести до несправності пристрою або додатків.

Джерело: посібник користувача Android One (німецька версія)

2.9. **Інструкція з експлуатації General Mobile GM 8d**

Перед Вами смартфон Android One

Гаджет General Mobile GM 8d - це смартфон Android One. Він працює на базі операційної системи Android. На відміну від більшості інших мобільних телефонів, він отримує оновлення системи безпеки протягом двох років, і саме завдяки цьому завжди залишається сучасним та безпечним. Це

означає, що Ви отримуєте нові функції, багато додатків, гарний дизайн та вбудований захист мобільного телефону, який швидко реагує. Більш того, телефони на базі Android One оснащені найкращими програмами Google, що надають доступ до понад мільйона різних додатків, ігор та книг у Google Play Store.

Початок експлуатації

Цей пристрій пропонує високоякісний мобільний зв'язок та розваги завдяки високим стандартам General Mobile.

Акcesуари, які входять до комплекту, виготовляються лише для цього пристрою і можуть бути несумісними з іншими. Неоригінальні акcesуари, або ті, що призначені для інших пристроїв, можуть бути несумісними з Вашим пристроєм.

General Mobile не несе відповідальності за проблеми з функціонуванням чи сумісністю через зміни в налаштуваннях реєстру пристрою або зміни операційної системи. Будь-яка спроба налаштувати операційну систему користувачем самостійно може призвести до несправності пристрою або програм.

Джерело: Посібник користувача Android One (німецька версія)

2.10. Інструкція з експлуатації лінійки смартфонів General Mobile GM 8d

Серія Android One це лінійка смартфонів

Ваш пристрій General Mobile GM 8d - це телефон серії Android One. Цей телефон працює на базі операційної системи Android, і, на відміну від більшості мобільних телефонів, отримує оновлення безпеки протягом двох років після випуску, тому Ваш телефон завжди залишатиметься оновленим та захищеним. Це означає, що Ви отримуєте нові функції, багато програм, гарний дизайн та вбудовану безпеку на мобільному телефоні, які забезпечують швидку реакцію смартфона на Ваші дії. У телефонах серії Android One також вбудовані найкращі додатки Google, які надають доступ до понад мільйона інших програм, ігор та книг доступних у магазині Google Play Store.

Початок роботи

Цей пристрій надає високоякісний мобільний зв'язок та доступ до розваг, розробленими за високими стандартами компанії General Mobile.

Акcesуари, що додаються виготовлені лише для цього пристрою та можуть не підтримуватися іншими пристроями. Акcesуари, які не є оригінальними або ж призначені для інших пристроїв, можуть бути не сумісні з вашим смартфоном.

Компанія General Mobile не несе відповідальності за проблеми функціонування чи сумісності, які спричинені змінами в налаштуваннях пристрою або зміною операційної системи користувачем. Будь-яка спроба налаштувати операційну систему самостійно може призвести до несправності пристрою або додатків.

Посібник користувача : Посібник користувача Android One (німецька версія)

2.11. Інструкція з експлуатації смартфона General Mobile GM 8d

Лінійка Android One

Смартфон General Mobile GM 8d - це телефон з серії Android One. Він працює на базі ОС Android і на відміну від більшості смартфонів, впродовж 2 років після випуску цього мобільного пристрою на нього надходять останні оновлення системи безпеки. Таким чином, користувач отримує доступ до нових функцій та великої кількості додатків, а зручний інтерфейс та вбудована система захисту забезпечують високу швидкість роботи та миттєву реакцію смартфона на будь-які ваші дії. У смартфонах Android One вбудовані найкращі сервіси Google Apps, які надають подальший доступ до більш ніж мільйона додатків, ігор та книг у магазині Google Play Store.

Початок роботи

Цей пристрій був розроблений відповідно до високих стандартів бренду General Mobile, які гарантують якість мобільного зв'язку та великий спектр розваг. Аксесуари, які поставляються разом з даним пристроєм, не сумісні з іншими пристроями. Аксесуари, які не ідуть у комплекті з вашим пристроєм чи розроблені для інших пристроїв, не сумісні з Вашим смартфоном.

Компанія General Mobile не несе відповідальності за проблеми, пов'язані з функціонуванням пристрою чи сумісністю, у випадку зміни налаштувань пристрою користувачем чи перевстановлення операційної системи. Будь-яка спроба налаштувати ОС самостійно може спричинити збої в роботі пристрою чи додатків.

ZUSAMMENFASSUNG

Die vorliegende Masterarbeit fokussiert sich auf dem Thema Sicherung und Bewertung der Qualität der Übersetzung von technischen Texten aus dem Deutschen ins Ukrainische. Die Aktualität der Masterarbeit besteht in der Notwendigkeit, die Anforderungen an die Übersetzung von technischen Texten zu definieren, um qualitativ hochwertige Übersetzungen zu sichern und die sozialen und praktischen Folgen von Fehlern in solchen Übersetzungen zu vermeiden. Das Untersuchungsobjekt der Masterarbeit sind ein deutschsprachiger technischer Originaltext, seine offizielle Übersetzung und Mehrfachübersetzungen des Originals aus dem Deutschen ins Ukrainische. Den Forschungsgegenstand bilden Kriterien für die Bewertung der Qualität von Übersetzungen technischer Texte aus dem Deutschen ins Ukrainische sowie typische Schwierigkeiten, die bei technischen Übersetzungen auftreten können. Das illustrative Material der Forschung umfasst Auszüge aus der Gebrauchsanweisung für das Smartphone General Mobile 8d, ihre offizielle lokalisierte Übersetzung ins Ukrainische und 10 Übersetzungen ins Ukrainische, die von angehenden Übersetzern (Master-Studierenden des Instituts für Philologie der Nationalen Taras-Schewtschenko Universität Kyiw) angefertigt wurden. Das Hauptziel der Untersuchung besteht darin, Kriterien für die Qualitätssicherung und -bewertung von Übersetzungen, sowie die wichtigsten Probleme, die bei der Übersetzung von technischen Texten auftreten können, und Wege zu ihrer Lösung zu bestimmen. Um dieses Ziel zu erreichen, hatten wir folgende Aufgaben zu lösen:

1. Den Begriff „Übersetzungsqualität“ zu definieren;

2. Bewertungskriterien für die Qualität der Übersetzung von technischen Texten festzustellen;
3. Den Zusammenhang zwischen dem Zweck der Übersetzung und dem Übersetzungsprozess sowie die Vorgehensweise bei der Bewertung der Übersetzungsergebnisse zu erläutern;
4. Normen, die Anforderungen an die Übersetzung und das Erstellen von technischen Texten enthalten, zu berücksichtigen;
5. Die Hauptschwierigkeiten, mit denen ein Übersetzer bei der Übersetzung von technischen Texten konfrontiert werden kann, und Möglichkeiten, diese zu vermeiden, festzulegen;
6. Die von verschiedenen Wissenschaftlern vorgeschlagenen Systeme zur Bewertung der Übersetzungsqualität zu berücksichtigen;
7. Mehrfachübersetzungen von technischen Texten zu vergleichen und im Hinblick auf die Fehler der Verfasser und Übersetzer zu bewerten;
8. Die wichtigsten Hilfsmittel zu identifizieren, die Übersetzer verwenden können, um die Qualität ihrer Übersetzungen zu bewerten und die begangenen Fehler zu beseitigen.

Der Struktur nach besteht die Masterarbeit aus Einleitung, zwei Kapiteln, Schlussfolgerungen, Literaturverzeichnis, einem Anhang mit den von uns analysierten Texten, und einer deutschsprachigen Zusammenfassung. Die Arbeit besteht aus 115 Seiten; das Literaturverzeichnis enthält 105 Positionen.

Das erste Kapitel befasst sich mit dem Konzept der Übersetzungsqualität, den Kriterien für die Bewertung der Qualität von technischen Übersetzungen, den Qualitätsstandards für Übersetzungen im Allgemeinen und für technische Übersetzungen im Besonderen, dem Zweck der Übersetzung und den Problemen bei der Übersetzung von technischen Texten.

Im zweiten Kapitel werden die von Studenten angefertigten Mehrfachübersetzungen, nämlich 10 Übersetzungen von Master-Studierenden des Insituts für Philologie der Nationalen Taras-Schewtschenko Universität Kyiw von 2 Fragmenten der Gebrauchsanweisung für das Smartphone General Mobile 8d

analysiert. Sie wurden nach dem Übersetzungsbewertungssystem von Peter Schmitt bewertet, wobei in den Übersetzungen Fehler verschiedener Kategorien ausgesondert wurden, nämlich die Fehler mit massiver, mittlerer, und geringer Beeinträchtigung der Textbrauchbarkeit. Viele der von den Studierenden gemachten Fehler waren auf ein falsches Verständnis des Ausgangstextes oder auf die falsche Wahl der Übersetzungsentsprechungen zurückzuführen. Außerdem enthielten die Übersetzungen der Studierenden häufig Tipp- und Interpunktionsfehler. Wir kamen zum Schluss, dass die Durchführung einer Übersetzungsanalyse dem Übersetzer dabei helfen kann, eine richtige Übersetzungsstrategie zu wählen, und ermöglicht ihm, Fehler mit massiver Beeinträchtigung der Textbrauchbarkeit wie logische, textkonventionelle oder Fehler der Sinnentstellung zu vermeiden.

In den Schlussfolgerungen werden die Ergebnisse der Masterarbeit analysiert und zusammengefasst.